III. ÉVFOLYAM. 54. SZÁM. VASÁRNAP MARCZIUS, 7. 1869

Előfizetési ár:
egész évre 20 frt, félévre 10 frt, negyedévre 5 frt.

Beigtatási dij: 6-hasábos petit-sor 5 kr.; bélyegdij minden beigtatásért 30 kr.

A „nyilttér"-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

AUTONOMIA

POLITIKAI NAPILAP.

Az előfizetési pénzek
s a lap kezelését illető minden tárgyak a szerkesztőséghez (Lakatos utcza 1 sz. a. 1 emeleten) intézendők.

Bérmentetlen levelek
el nem fogadtatnak.

Előfizetési felhivás

az

AUTONOMIA

1869-ik évi folyamára.

Egész évre	20 frt — kr.
Félévre	10 „ — „
Évnegyedre	5 „ — „
Egy hónapra	1 „ 80 „

Szegényebb sorsu nt. káplán vagy plebános urak számára mindazáltal, kiknek évi jövedelmük a rendes congrua illetéket alig haladja tul, az „Autonomiát" mindjárt most is, 16, 8 és 4 forintért szivesen adjuk.

Az „Autonomia"
kiadó-hivatala.

Szabad egyház a szabad államban.

IV.

Pest, marcz. 6.

Szükségesnek tartottuk, hogy legalább általános érintésekben tárjuk elénk a nagyszerü panorámát, melyet a történelem korszakai nyujtanak szemlélődésünknek, midőn a tények pragmatismusából meghatározni akarjuk az egyházi állapotok jellemét az állammal vitt folytonos küzdelmek között.

Minél közelebb jutunk a legujabb korszakhoz, annál tisztultabb lesz a látkör, melyet erős, öntudatos küzdelmek töltenek meg; annál gazdagabb a siker, melyet a minden oldalon ébredező kath. közszellem vezérel; annál lelkesitőbb a szabadság győzelme a politikai és vallási kérdések megoldásában.

A negyvennyolcz év, mely Napoleonnak a köztársasági consulnak concordatuma, s a kath. egyháznak Német- és Magyarországban a szabadság vivmányait elfogadó, sőt azokat követelő, autonomikus mozgalmai között fekszik, az egyház ragyogó győzelmei, hóditásait és bátor küzdelmeit hordja évlapjain.

Mindenütt a szabadsággal találkozunk e korszakban. Mint égből jött védangyal vezeti az igazságában tiszteletre, szentségében fényre, jogaiban békére az egyházat, a katholikusokat.

E korszak egy tudományos készültségben örökbecsü, lelkesedésben magasztos, igazságban szent jogirodalmat teremtett a katholikus szellemek által, mely legyőzte a pártszenvedélyeket, kiegyenlité a félreértéseket, az elfogultságot, az előitéleteket, s a közszabadság jelszavát mint talizmánt adva ajkaira a jeleseknek, kivivta, az irhoni katholikusok emancipatióját, meghozta a kath. egyház szabadságát a belga alkotmányban, rést nyitott a kath. közszellem tömörülésének, emelte Róma hatalmát, melyet II. Miklós czár sem tartott lealázónak személyesen fölkeresni; gyarapodásnak indult a tevékeny ker. jótékonyság, ujulásnak a társulati és szerzetes élet: oly kezdemény, melyhez hasonlót a történelemben alig találnánk!

A társadalmi valláskérdések betölték a kamrák, parlamentek termeit, s a megoldások egyedüli panaceáját, a szabadság elveinek őszinte elfogadásában és alkalmazásában keresték főpapjaink. Ez irány egyik colossális alakja nálunk L o n o v i c s volt.

A mit a XI-dik század, mint édes vágyat kebelében hordott, a melynek valósitása III Incze óriás lelkét betölté, s melynek hiusulásán VIII Orbán Avignon falai között könnyezett: a Gondviselés az emberek nagy vigasztalására, a jó és rosznak századokon át vitt kölcsönös küzdelmeiből alakult történelmi fejlődések után megadta. L a m e n n a i s husz évvel ezen elvek teljes győzelme előtt megbukott, erőszakolni akarván a haladást.

És miből állott az 1848. év eseményei által hozott ezen áldásos változás?

A z i s t e n i é s e m b e r i, a v i l á g i é s l e l k i, a v a l l á s i é s p o l i t i k a i, a z e g y h á z i é s á l l a m i d o l g o k e l v i é s g y a k o r l a t i e l k ü l ö n i t é s é b e n; a z á l l a m é s e g y h á z t e t t l e g m e g k e z d e t t t e l j e s e l v á l a s z t á s á b a n!

A kiváltság és befolyás kötelékei, melyet a hübéri korszak füzött egyház és állam közé, elhullottak a szabadság érintésén. E g y e d ü l i k a p o c s a k e t t ő k ö z ö t t — a k ö z s z a b a d s á g l e t t!

Kimondatott, hogy az egyháznak csak szabadság kell, hogy virágozzék. Ez elv tette az egyházat követelővé a szabadság iránt. S a szabadság előnyeit a kath. főpapság sietett kamatoztatni.

Alig köszöntött be az 1848. év, mely a népek szabadságát hozta meg, az eszélyes cselekvőség terén legelőbb is a m a g y a r k a t h. f ő p a p s á g o t l á t j u k a z e g y h á z n a k t e l j e s s z a b a d s á g á t, a u t o n o m i á j á t követelő tanácskozásaival, emlékiratával üdvözölni az uj aerat. Örök dicsősége lesz a magyar papságnak a kezdeményezés, mely jelszóvá, sőt mintává lett az osztrák, porosz és többi német püspöki karra nézve.

A magyar püspöki kar apr. hó 6-kán irta alá örök nevezetességü petitióját.

Mintegy nyolcz hó mulva hasonló egyházi mozgalommal találkozunk a németországi kath. között, — kik ugyanaz év november havában Würzburg falai között püspökeik által egy emlékiratot fogalmaztak, melyben a kath. egyház autonom szabadságát, függetlenségét kérvényezték az államtól. Visszakövetelték elvesztett jogaikat, kimondák a nevelés és oktatás korlátlan szabadságát; igényelték iskoláik önfelügyeletét, alapitványaik és egyházi javaik független kezelését, követelték a vallásos társulás jogát.

Az eszme, mely P o z s o n y b a n lőn kimondva, terjedett, hatott, gyujtott minden felé.

1849. junius havában az osztrák főpapok Bécsbe vándoroltak, hogy egyház-viszonyaikat az uj állammal szemben rendezzék. Emlékiratot nyujtottak a kormánynak, ugyanazt kérvén, mit Pozsonyban és Würzburgban kértek. A gyülésezések általánosan elterjedtek. A bajor püspökök, a felső rajnai főpapság, hasonló szellemü felirat által kérvényezték egyházuk önkormányzati jogát, szabadságát!

Az egyház és állam között ujan alkotandó viszony alakja formulázva volt. S e formulázás, nem skeptikus bölcsészeti abstractiók általi experimentálás, hanem a tényező erőknek higgadt, megfontolt bölcsesége, a viszonyok kellő számbavételén alapult józan politika, az egyház eredeti ős szabadságának és jellegének a szolgaság századaiból visszasiró hangja, — a jelen és jövő boldogságának, — fényének, haladásának látnoki jóslata volt, — melyet az Európaszerte bekövetkezett absolutismus czapásai alatt a kath. nép közlelkiismerete, a visszahóditandó szabadság és jogok biztositása érdekében forró vágygyal igyekszik valósitani, égi szózatul hordozván az igét: szabad egyház a szabad államban!

Z o v á n y i.

Egyéni nézetek az autonomia körül.

IV.

Igénytelen nézeteink a magy. kath. egyház anomalikus helyzetét jelezve, hangosan követelik egyszersmint — s pedig a szoros lehozás utján — egyházunknak, a z á l l a m t ó l i t e l j e s f ü g g e t l e n s é g é t.

E függetlenségét egyházunknak abban helyezzük, hogy a m a g y. k i r. ő F e l s é g e — miután a 48-iki XX. trvczk szentesitése a p o s t o l i j o g a i megszünését s igy azoknak az egyházra való visszaesését involválja — f ő p a p j a i n k k i n e v e z é s e, i s k o l á i n k s v a g y o n ü g y e i n k r e n d e z é s e-, k e z e l é s e-, s z ó v a l: e g y h á z ü g y e i n k g o n d o z á s á r a, m i n t u r a l k o d ó, s e m k ö z v e t e t t, s e m k ö z v e t l e n b e f o l y á s t n e b i r j o n, n e g y a k o r o l j o n.*)

A magy. kath. egyház részére követelt ilyetén t e l j e s f ü g g e t l e n s é g a z á l l a m t ó l, az egyháztörténet lapjain igazolt jogos követelmény. VII. Gergely, III Incze pápák küzdelmei az egyház függetlenségén létesitendő szabadságaért egyházunknak, nézeteinket igazolják; ezt követeli a „s z a b a d e g y h á z s z a b a d á l l a m b a n"-féle modern politikai elv, mely a fentebb emlitett valárd alap nélkül n e m k o r m á n y o k, d e á m i t ó k s z á j á b a v a l ó c s á b k é p z e m é n y.

E kétségbevonhatlanul jogos követelmények teljesülése, tényezőjévé lesz azon teljes mérvü sulynak, melyet a különböző hitfelekezetek közül — politikai tekintetben is**) — egyik sem képes hazánkban kifejteni, s melyet gyakorolni egyházunk nemcsak multja-, de müveltsége- s sokoldalu képességeinél fogva hivatva van.

E teljes függetlensége egyházunknak az államtól kimondatott, törvénybe igtattatott; a törvény minden v a l l á s f e l e k e z e t e t p o l i t i k a i l a g e g y e n l ő n e k n y i l v á n i t o t t, pedig „a p o l i t i k a i e g y e n l ő s é g (b. Eötvös szerint) a z o n s z a b á l y z á s a a z á l l a d a l m i é l e t n e k, melynélfogva a z e g y e s s e m e l ő j o g g a l n e m b i r, s e m k ü l ö n ö s t e h e r r e l n e m i l l e t t e t h e t i k" (A 19. száz. eszm. befoly. I. 46.) Reánk nézve az állam gyámsága t e h e r, sérelem, annál inkább, mert kormányunk jelszava a s z a b a d s á g, „m i a b b a n á l l (Eötvös i. h. 48.), h o g y o l y a s h a t a l o m n e l é t e z z é k a z á l l a d a l o m b a n, m e l y n e m a n é p n e v é b e n s á l t a l a — legalább közvetve — gyakoroltatik."

Kérdezzétek meg a kath. népet hazánkban, vajjon mikor akarta, vagy akarta-e egyátalában, hogy az állam egyháza ügyeibe avatkozzék nemcsak, hanem egyháza ügyeit önkénye en, tetszése szerint, hatalommal intézze? Kérdezzétek meg a magy. katholikusokat, vajjon óhajtanak-e ők az államba oly polgári hatalmat teremteni, mely a többi hitfelekezetek függetlenségét elismerve s tényleg érintetlen hagyva, kizárólag csak a kath. egyházi ügyeket kezelje, intézze, rendezze?

Azt hiszem: erre egyhangulag t a g a d ó l a g o s választ nyerünk.

Az állam ne aggódjék a felett, mint fogja egyházunk a kezelésére bocsátott vagyonügyeket elintézni, lesz-e zavar vagy nem? Ne aggódjék iskoláinkról;*) hisz egy évezreden át tagadhatlanul iskoláink voltak müveltségünk főtényezői, vivői; azon egyház, melynek ily fényes, nagyszerü multja van, elegendő kezességet nyujt, miszerént e téren jövőben is az európai müveltség szinvonalán fog haladni. A kimondott elvek, a szentesitett törvény parancsolják, hogy a politikai szabadság s egyenlőség mindenkinek egyenlő mértékben legyen osztályrésze s azért mindenkinek egyenlően megadassék; élvezzék tehát azt a katholikusok is ugy, amint tudják.

Az ekként függetlenitett kath. egyházban politikai pártokat ajánlgatni nem lesz szükség; a többszöri gyakoribb érintkezés az egyház ügyei érdekében tartandó értekezletek alkalmával, hatással lesz a politikai közszellem megteremtésére s ápolására; s legyünk bármily előnyben szám s müveltség tekintetében, a magy. kormány multunkban annyi polgári erényt talál, hogy törekvései ellenében befolyásunkat csak akkor rettegheti, ha letérve az alkotmányos institutiók ösvényéről, a kezébe letett hatalommal visszaélne.

Nem kétkedünk, hogy a legközelebbi jövőben a jogegyenlőség teljes mérvü birtokába jutandott magy. kath. egyház, benső, autonomicus szervezkedése is foganatosittatván — mint jogait egész erélylyel védeni képes egységes testfogja a megnyitandó hongyülésen egyházi s világi nagyjai s tekintélyei által, a saját ügyeit s jogait érdeklő kérdésekben sulyát éreztetni, érvényesiteni s pedig oly mérvben, milyet erkölcsi és politikai állásánál fogva kifejteni képes.

A függetlenitett, autonom szervezetü magy. kath. egyházban, mi helyet követelünk a magy. király ő Felségének.

S ezt annál inkább, mivel nézetünk szerint, a z o n v i l á g i t e k i n t é l y e i n k — már senki rosz néven ne vegye, — k i k k o r m á n y h i v a t a l t v i s e l n e k, m i g e t é r e n m ü k ö d n e k — a z a u t o n o m i c u s s z e r v e z e t b ő l k i h a g y a n d ó k. —

Mi az egyház szabadságát — megvalljuk — nagyon féltjük; elhárítva ohajtjuk azért látni mindazt, ami csak árnyékát is sejtetné a kormány kezelő férfiak befolyásának egyházi ügyeinkre. Pedig ha kormányférfiak s államhivatalnokok is felvétetnének még a főegyháztanácsba is; könnyen megtörténhetnék, hogy ők az állam érdekeit ex offo szem előtt tartva, egyházellenes, a kormánynak kedvező, függetlenségünket tán teljesen ellensulyozó, vagy ép megsemmisitő eredményeket birnának majd kivivni. Omnia fiunt; denique homines sumus.

A főegyháztanácsnak legyen tagja ő Felsége, kire, őseitől öröklött vallásosságánál fogva a magy. kath. egyház érdekei közönyös dolog nem lehetnek. S itt — a főegyháztanácsban — egyszerü, de legelső magy. kath. ő Felsége a magy. király, kinek akár személyesen, akár képviselője által kifejezett véleménye, szavazata a többi tagok szavazatával egyenlő levén, elsőségét, királyi fönségét az ellenkező vélemények ellenében nem fogja érvényesithetni. Ha pedig ő Felsége, mint az egyház engedelmes gyermeke, ezt legmagasb állásával nem tudná megegyeztetni, jogában állana magát a főegyháztanács tagjai sorába fel nem vétetni.

A viszonlátásra Isten velünk.*)

*) Idővel mindenesetre be fog ez következni: ma azonban még oly nagyok az akadályok, hogy ezen jogos várakozásunk aligha mehet egyhamar teljesedésbe. Szerk.

**) A „szabad egyház szabad államban" eszmének teljes érvényesülése után kevés tere marad az egyháznak a politikában. Szerk.

*) Ezt jogosan ki sem kivántatja az államtól. Az államnak nemcsak joga de kötelessége is a tanügyről gondoskodni. Más részről nem szabad korlátoznia az egyház szabadságát az iskolák fölállitásában. A fölügyelet jogát tőle elvitatni nem lehet. Szerk.

*) Kérjük t. ügyfelünket, sziveskedjék czimét teljesen megküldeni, hogy jogos várakozásának szives készséggel minélelőbb megfelelhessünk. — Becses válaszát óhajtva várjuk. Szerk.

Baranyából, marcz. 4.

XXIII.

E levelünket az Autonomia szerkesztősége anyagi érdekében akarjuk megirni; számitunk a szerkesztőségben annyi önuralomra, hogy e levelünktől, melyben a Cicero pro domo sua-féle elv látszik megtestesülve, sem tagadja meg a tért.

Azt gyanitom, bárcsak alaptalan volna gyanitásom — hogy az Autonomia szerkesztőségének anyagi helyzete XX. levelünk megcsillagolása folytán korántsem olyan, melyet megirilgyelnünk lehetne; se a szerkesztőség, se az olvasó-közönség ne keressék azt, alapos e egészen ami gyanunk s feltevésünk? ámbár legjobb szeretnők, ha a szerkesztőség az ellenkezőről tudna meggyőzni bennünket; nem is azért adtunk kifejezést e gyanunknak, hogy e levelünk számára tárgyat kovácsoljunk, hanem azért, hogy e tárgy körül egy kissé szellőztessük a függönyt, mely e lapok kiadóhivatala s a nagyszámu késedelmes előfizetők között fönnáll.

Könnyü-e vagy nem a lapszerkesztés? az nagyon relativ dolog, azt tartjuk, hogy minden dolog kezdete nehéz, igy lesz ez, ugy hiszszük a lapszerkesztésnél is, azon megjegyzéssel, hogy sok függ a szerkesztő képessége s ügyességétől, szorgalma és beosztásától, mindez természetesen a lap szellemi részére vonatkozik, mi mellett nem szabad számitáson kivül hagynunk azt, hogy a lap változatos tartalma csinos külalakkal — kiállitással birjon; azaz kell, hogy a lapnak kellő képességgel felruházott szerkesztője elégséges számu munkatársakkal és levelezőkkel birjon, — hogy pedig a lap mindezen kellékeknek megfelelhessen, legelső szükségletét a nervus rerum gerendarum: a pénz képezi. Vannak lapok, melyeket előfizetők tartanak fenn, s vannak, melyek segélyre szorulnak; valamely lap életrevalóságának legeclatansabb bizonyitékát azon körülményben látjuk, ha az csupán az előfizetők után tartja fenn magát a küzdhomokon; ellenben az olyan lap, mely subventiora szorul, épen az életrevalósággal ellentétes fogalom némi tükréül tekinthető: az előfizetéses lapban az előfizetők nézeteik képviselőjét, érdekeik védőjét látják, a subventiós lap pedig legtöbbnyire mint gép működik.

Az előbbi kategoriába sorozzuk az Autonomiát is, mely tisztán az előfizetések után tartja fön magát; az Autonomia tehát olyan lap, mely életrevalóságának három évi folyama alatt kiváló tanujeleit adja. Nem csak a távolság, de más körülményeknél fogva is, nem mondhatjuk, hogy mi e lapok kiadó hivatalának kiadási jegyzőkönyvét ismernők, annál kevésbbé lapozgattuk azt; ám mégsem titkolhatjuk el azon sejtelmünket, hogy e lapok financialis állapota nehezen örvend valami rózsás szinnek; honnan meritjük e sejtelmet, azt ne keresse a szerkesztőség, az a dologhoz föltétlenül nem tartozik; elég az hozzá, hogy mi ily sejtelemben élünk. De nyiltabbak akarunk lenni. Ha nem ugy áll a dolog, amint mi mondjuk, a leginkább érdeklett szerkesztőség nem fog késni hibás véleményünk helyreigazitó megcsillagolásával.

E lapoknak alig van annyi előfizetője, hogy a kiadási költségek fedezhetők volnának a szerkesztőség áldozatkészségének igénybevétele nélkül, és ebben fekszik az egyik sajnálatos jelenség; a másik sajnálatos jelenség az, hogy az előfizetőknek majdnem egy harmadrésze még mindig hátralékban van; de ha a kiadói hivatal az előfizetési összegek csonkitatlan birtokába juthatna is, mégis alig hiszszük, hogy a bevételek és kiadások közti arány teljesen helyreálljon.

Az ötvenes években gyakrabban megfordultunk Pesten, és egyszer máskor huzamosb ideig laktunk is ott, és igy elég alkalmunk nyilt egy lap kiadási költségei körül magunknak holmi ismereteket, tudomást szerezni. Nagyon jól tudjuk, hogy egy lapnál a szedés, nyomás, papir, pósta s ujságbélyeg, expeditio, iroda, munkatársak, lapok, lakás, szolgálat, irószerek sat. oly magas kiadási számlát mutatnak fel, melyek fedezése meghatározott számu pontos előfizetőket kiván, ellenkező esetben önkényes, kért segély vagy a szerkesztőség személyi hitele képezvén a kiadási többlet fedezhetésének forrását. Hogy e lapok önkényes segélyezésben nem részesülnek, azt kiki tudja, hogy e lapok segélyért ott, hol ob abundantiam bonorum legelőbb nyilhatnék kérésük meghallgattatására kilátás, segélyért folyamodnának, nem hiszszük; — s minthogy az előfizetési összegek alig fedezhetik a kiadásokat, a szerkesztőség, hogy a nyomdai kiadások okozbatta zavarból kibontakozhassék, hihetőleg

saját megtakaritott filléreit is áldozatul hozza; de ezt sokáig nem fogja győzni, mert a szerkesztőség multja, már amint azt mi hirből ismerjük, nem jogosit fel minket azon föltevésre, hogy a szerkesztőség áldozatkészsége sokáig küzdhetne a naponként halmozódó kiadások nagyságával; mert tagadhatlan, egy káplán, egy nevelő — értve 3—4 éves káplánságot, s alig egy éves nevelői alkalmaztatást, legyen bármily kedvező k á p l á n i vagy n e v e l ő i körülmények közt, nem képes magának annyit betakaritani, melyet a lapszerkesztés reá nézve óriási vállalata idővel fel nem emésztene.

Szóval: a hátralékos előfizetők ne késedelmeskedjenek, ez egy; s másodszor ne engedjük e lapokat pártoláshiány miatt elbukni. Qui potest capere, capiat. Félünk, hogy még valósul majd az, mit egyik levelünkben irtunk; hogy előfizetők hiánya miatt bukik el e lapunk. Nem mondhatni ám azután, hogy felsőbb pressio szüntette meg e lapokat; ha e lapok megszünnek, csakis az alpapság közönye lesz annak oka.

Rendelet

az ország összes törvényhatóságaihoz.

Azon jogok közt, a melyeket az alkotmány a haza polgárainak nyujt, nincs szebb és fontosabb, mint az országgyülési képviselők választásának joga.

E jog, a melynél fogva a törvényhozás oly egyénekből alakul, a kiket a nemzet bizalma küld oda, emeli gyakorlati érvényre az alkotmányosság azon alapelvét: mely szerint a nemzet maga szab önmagának törvényt.

De épen azért, hogy a törvényhozás a nemzeti akaratnak hü és meghamisitatlan kifolyása legyen, — kell: hogy a haza polgárainak akarata azon egyének választásánál, akik által a maguk elveit és vágyait képviseltetni ohajtják, szabadon, akadálytalanul és félelem nélkül nyilatkozhassék.

Az alkotmányos életnek egyik fő- és alapbiztositéka tehát a választások szabadságában fekszik, abban, hogy a választók választási joguk gyakorlatában minden nyomás ellen biztositva legyenek.

Azonban a kormány fájdalommal értesült, hogy az ország több vidékein, a választási pártmozgalmak véres összeütközések terére léptek át.

Meglehet, hogy e sajnos kicsapongások, a szabadság álfelfogásából, a hazafiuság tulbuzgalmából származnak, a mely ellenségnek tekintvén mindazokat, akik ellenkező nézetek táborában foglalnak helyet, minden eszközt szabadnak és büntelennek tart, a melylyel őket a térről leszorithatni véli.

De bármi legyen is e visszaélések oka és forrása, — a kormány elutasithatlan kötelességének tartja figyelmeztetni mindenkit:

hogy a hazára s szabadságra nézve nincs nagyobb veszély, mint a midőn ugyanazon haza polgárai, közös szabadságuk élvezésében egymást korlátozzák és háboritják; s hogy bármely visszaélés, bármely bün azért, hogy az a választási jog gyakorlata közben s ellenpárt tagjai ellen követtetett el, nem esbetik enyhébb beszámitás alá, — annál kevésbbé: mert azáltal nemcsak egyesek személybiztonsága, hanem közvetve a haza szabadsága is meg van támadva.

A felmerült szomoru jelenségek kényszeritik a kormányt, hogy a választási szabadság megóvására most már szükséges rendszabályokról gondoskodjék; — s ennélfogva rendeli, a mint következik:

1. Mindazok, a kik polgártársaikat, elveik szabad követésében, akaratuk akadálytalan nyilvánitásában az országgyülési képviselők választásánál, akár tettleges bántalmazás, akár pedig erőszakkali fenyegetés által gátolni vagy korlátozni törekszenek, azonnal és pártkülönbség nélkül a fenyitő bíróság elé állittatnak.

2. Köteleztetnek a községek elöljárói minden bántalmazás vagy fenyegetés esetét e vétkesek felfedezésével, 24 óra alatt a járásbeli tisztviselőnek, ez pedig ujabb 24 óra alatt a megye alispánjának (alkapitánynak) följelenti, különben mint bünrészesek fogván tekintetni és büntettetni.

3. Az alispán (alkapitány) rögtön intézkedni tartozik, hogy a vétkesek a fenyitő bíróság elé állittassanak.

4. A tiszti ügyészek kötelesek az ilynemü fenyitő perekben keletkezett itéletet, akár felmentő, akár elmarasztaló legyen az, hivatalból felebbezni.

5. A főispánok őrködni fognak, hogy e rendelet a legnagyobb szigorral végrehajtassék s mindazon tisztviselőket, a kik ennek végrehajtása körül részrehajlást vagy hanyagságot tanusitanak, hivatalaiktól azonnal felfüggesztik, azon esetben pedig, a midőn az igazság részrehajlatlan és szigoru kiszolgáltatása tekintetéből akár előzőleg, akár pedig a fenyitő per folyama alatt külön bíróság kiküldésének (delegatio) szükségét látják fenforogni, — ez iránt az igazságügyi miniszterhez fordulnak.

A 2-ik pont alatt a községi elöljárókat és járási tisztviselőket illető kötelezettség sz. kir. városokban a városi kapitányt, a 3-ik pont alatti alispáni teendők pedig a polgármestert illetik.

E rendelet a szokott uton kivül falragaszok által is azonnal minden községben nyilvánosságra hozandó.

Kelt Budapeste, 1869. márczius 2-án, gróf Andrássy Gyula s. k. báró Eötvös József s. k. Horváth Boldizsár s. k. gróf Mikó Imre s. k. Lónyay Menyhért s. k. gróf Festetics György s. k. Gorove István s. k. báró Wenckheim Béla s. k.

Ausztria.

A lajthántuli püspökök értekezlete legközelebb megkezdi Bécsben működését. Legfőbb tárgyát képezendi a tanácskozásnak, hogy az iskolafelügyelési rendelettel szemben a papság mily állást foglaljon el. Ugy hirlik, hogy inditványozni fogják, miszerint a katechismust az iskolákban a lelkészség többé ne adja elő. A linczi püspök egyelőre ovást adott be a helytartóságnál az iskolafelügyeleti rendelet ellen. Sajátságos kivétel a brünni püspök, ki az iskola felügyeletre vonatkozó miniszteri rendeletet egy pásztori levélben tudatja a klerussal. A püspök elismeri a tények hatalmát, s felhivja a konsistoriumot s iskolafelügyelőt, hogy az illető hatóságot e részben segélyükben részesitsék. Elvárja egyszersmind a püspök a klerustól, hogy mind addig, mig az iskolák keresztény irányuak lesznek, azok irányában nem fogja magát ellenségesen viselni, sőt azok érdekeit előmozditani el nem mulasztja. Azon hirt, mintha Schwarzenberg bibornok „ad audiendum verbum imperatoris“ Bécsbe hivatott volna, a „Volksfreund“ alaptalannak mondja.

Horvát országgyülés.

Z á g r á b, márcz. 3. Elnök: Vakanovics. A karzat nem igen látogatott. A bán átirata olvastatik a Horvát-Tótország kormányzatának rendezését illetőleg.

A királyi pár látogatása alkalmára vonatkozó határozatok hozattak. Emlékpénzek fognak veretni.

A megye épületének kivilágitása Bogovics, főispán rendelkezése alá bocsátatni ajánltatik. F. hó 9-én tisztelegjen az országgyülés testületileg ő Felségöknél. F. hó 9. és 10-én ne tartassék országos ülés. Mindezek — mint az ünnepély rendező bizottság javaslatai — vita nélkül fogadtatnak el. Olvastatik azután a verificáló bizottmány jelentése. Minden uj választás helybenhagyatott. Brlics, az országgyülési jegyző, hivataláról lemondva uj választás rendeltetik el. Varasd városa a kiegyezésnek megfelelő czimerért folyamodik. Tárgyalása elhalasztatik. Pozsegamegye ő Felsége előtti támogatást ohajt kieszközölni, vasuti ügyeit illetőleg. Krajlevics inditványozza, nevezetessék ki bizottmány, mely a főnforgó körülményeket megvizsgálja. Elfogadtatik. Vukovics felszólal a jogakademia tánári testületének ama határozata irán, melyben fölkéri az országgyülést, az egyetem fölállitása tárgyát mielőbb napirendre tüzni. Olvastatik a nevezett kérvény, melyben a többi közt arra is ajánltatik modalitás, miként lehetne az eszmét azonnal megvalósitani. Végül választatott országgyülési jegyző 6 censor, 9 tagból álló egyetemi és 15 tagu vasuti bizottmány.

BELFÖLD.

(V á l a s z t á s i m o z g a l m a k.)

B a r a n y á b ó l irják nekünk: A megyében ugy mint a városban a választók összeirása befejeztetvén megkezdődtek a felszólamlások. A következő választások a megyében f. é. márczius hó 18-án Pécs városában pedig márczius 4-én fognak megtartatni. Mind a két párt erősen készül a csatára. Csak a dárdai és mohácsi választókerületekben bizonyos a jobboldali követek megválasztatása, és pedig az elsőbbiben Térey egyedül minden ellenjelölt nélkül, az utóbbiban pedig kétjelölt van, tudni illik Mihájlovits és Siklósi, kik közül az előbbeni vagyon többségben. — Minthogy pedig a korteskedések már nálunk is, — különösen a város területén, vakmerő, személy- és vagyon-biztonságot veszélyeztető kicsapongásokká kezdenek fajulni, f. hó 1-én tartott bizottmányi közgyülésünk erélyes és tevékeny fő ispánunk Perczel Miklós inditványa folytán határozatilag a tisztviselői kart oda utasitotta, hogy azokat, kik korteskedések alkalmával a közcsend személy is vagyon biztosság ellen izgatnak, mint csendháboritókat elfogatván a megyei börtönre küldjék. A városi hatóság is hason eljárás, illetőleg határozat-hozatalra is felszólittatott.

Éppen most hallani, hogy Perczel Miklós baranya-megyei főispán ur mint legujabban kinevezett királyi biztos hirdette a mai pécs-városi közgyülésben kineveztetését. E tárgyról legközelebb.

— A lugosi kerületben a Deákpárt jelöltje S z e n d e Béla miniszteri tanácsos a honvédelmi miniszteriumban. Ellenfele az ifju Mocsonyiu Sándor. — K a u t z Gyula Győr-városa Deákpárti jelöltje ma fogja a választók előtt programmját elmondani.

— H o r v á t h Döme, Pestmegye jeles főügyésze s Kecskemétvárosa egyik kerületének követjelöltje beszédét választóihoz külön lenyomatban is olvassuk s mint jövőbeni teendőink egyik kitünőbb programmját emlithetjük. A részletek elsorolása után két utat jelöl ki: egyiken haladjanak azok, kik a kiegyezési alaptörvényeket azonnal megtámadni s elvetni akarják, s a nélkül, hogy az ország anyagi és szellemi erősödésére időt engednének, üres kézzel, puszta akarattal tervezik az agyukban zürzavarosan meglevő uj alap valósitását; — másik, a melyen a jelölt hal dni igérkezik, az, mely szerint elébb az ország belügyei rendezendők minden tekintetben, a nemzet jövendője biztositandó s a közjogi alap idővel a nyert tapasztalatok alapján módositandó.

— S z e b e n b e n a központi választási bizottság egyik ülésén a belügyminiszternek egy leirata olvastatott fel, melyben a bizottság utasittatik, hogy jövőre jegyzőkönyveit az országos nyelven is terjeszsze föl. Élénk vita után elhatároztatott, hogy a jelen gyülés jegyzőkönyvét is csak német nyelven fogják fölterjeszteni.

— A m e d g y e s i ó-s á s z o k egy része Schuller Libloy urat kiáltotta ki képviselőjelöltnek. „Sajátságos ironiája volna a történelemnek — jegyzi meg a „Sieb. Bl.“ ha az érdemes tanár azon egykor koczáztatott állitását, hogy „nincs magyar kérdés!“ most a magyar törvényhozásba lépése által maga dementirozná, s talán több örömet is érezne az országgülés egy megtért fölött, mint kilenczvenkilencz fölött, kik a magyar kérdés lételét sohasem tagadták.“

A „Naplónak“ irják Egerből:

Szegény Heves! szeret gyermekmódra játszani; demonstrálni, kettős megyénk királyi biztosa gróf Szapáry Gyula ő méltósága a megye egyetlen t. másod alispánja által bizottmányi gyülést hivatott egybe a mai napra az országgyülést f. é. april 20-ra egybehivó kegyelmes királyi leirat kihirdetésere. — A gyülést emlitett alispán I s a á k László ur nyitá meg, röviden előadta a jelenlevő s a megye közönségét képviselő (?) 31 bizottmányi tagnak a mai gyülés czélját a királyi leirat felolvasása és a jegyzőkönyv hitelesitése után az a d h o c megjelent bizottmányi tagok eltávoztak. — Valóban, nem értjük azon baloldali hazafiságot, mely előleges megegyezés folytán jónak látta pártját a bizottmányi ülésbeni megjelenéstől eltiltani. Ez még demonstratiónak is gyermekies. De szabad e kérdeznünk: mért utánozta az eljárást a jobb oldal is? Vagy nem tudta, hogy az ellenzék nem akar, nem fog megjelenni ....

Video meliora, proboque,
Deteriora sequor ....

Délután központi választmányi gyülés. Ilyet csak Hevesben lehet látni. Noha egy ily tekintélyes gyülés legtöbb tagjának csak annyi és oly fogalma van a parlamentarismusról, mint a mennyit és a minőt tapasztalni itt elég szerencsétlenek valánk, ugy ismét csak fölsóhajthatunk: S z e g é n y Heves!

E központi választmányi gyülésen egy demokrata tag inditványa folytán a baloldali többség egy f e l iratot határozott a belügyminiszterhez, hogy a megyét (legalább a következő választások idejére) a királyi biztos visszahiváva által helyezze ismét normalis állapotba.

— Talán az nem tartoznék a központi vátasztmány köréhez? Szerintök a királyi biztos pressiót gyakorol a választókra. Az fáj biz itt, hogy ők nem gyakoroltatnak oly nagy mérvben pressiót a népre a baloldali tisztviselőik által. Ez fáj jó uraiméknak! De azért csak fölirnak.

Eger város kortes vezérei 1865-ben igen alkalmasnak találták titkos szavazás által választani követet és sikerült is. — Csiky S. lett követ. Most Csiky ur fellépett elvbarátait is ugy hiszik könnyebben honatyákká emelhetni, ezért a titkos szavazásokat ajánlják, pártolják, sürgetik, s végre is határozattá emelik, s a jobboldali választókra is ráerőszakolják. — Ezt is értjük. — Hiába a nép (óh nép) érdeke igy kivánja. Talán Csiky Németh czég érdeke? Pedig ez még nem a nép. Hallottunk oly argumentumokat, minőkre csakugyan nem lehet mosolyogni. Idd meg óh nép a bort, az urnánál tedd szivedre kezedet és szavazz a baloldallal!

Egyébaránt régen tapasztaljuk, hogy nemes(?) elleneink megszokták már oly győzelmi babéraikon pihenni, melyeknek alapja nem az igazság, czélja nem a közjólét, hanem az önérdek.

KÜLFÖLD.

P á r i s, márt. 2. Az elhunyt T r o p l o n g senatuselnök helyére nehéz lesz méltó utódot találni. Franciaország kitünő jogtudóst, a császárság egyik legjelesebb párthivét veszti benne. T r o p l o n g ot gyakran a változékony D u p i n hez hasonlitották s nem egészen alaptalanul, a mennyiben mindketten a második császárság alatt kezdették és végezték jogi pályáikat. Az előbbi halála nagy ürt hagy hátra, melyet egyes ember nem tölthet be. A legujabb combinatio szerint B a r o c h e nevezteinek senatus elnökké, kinek helyét mint igazságügyminiszter D e v i e n n e foglalja el, mialatt D e l a n g e, volt pecsétőr, a semmisitő törvényszék élére lépne. R o u h e r nek senatus elnökké nevezteteséről többé nincs szó, habár állása e pillanatban tetemesen meg van ingatva.

F o r c a d e d e l a R o q u e t t e és H a u s z m a n n mult szombaton beadták lemondásukat a császárnak, mely nem fogadtatott el. R o u h e r kibéki teni törekedett a két urat, ugy tüntetvén fel az ügyet, mintha a Páris város költségvetésére vonatkozó törvényjavaslat megmentése végett, a szajnai praefectust eserben hagyva, a belügyminisztert támogatta volna.

A törvényhozó testület hétfői üzlesében S c h n e i d e r elnök tudatta T r o p l o n g halálát és részvétnyilvánulatra szólitotta fel a házat. P e l l e t a n meg jegyzé, hogy nézete szerint az imént elhunyt L a m a r t i n e, ki egykor a hatalom élén állott, ez okból szintén megérdemli, hogy a báz és ország sajnálatának tanujelét adja, mire S c h n e i d e r elnök azzal válaszolt, hogy a kamara és Franciaország egyhangulag csatlakoznak P e l l e t a n eszméjéhez. (Zajos helyeslés.) A ház aztán a napirendre tér át. Dr. M i r a l felolvassa a bizottság pótjelentését Páris város és a credit f ncier közti szerződés tárgyában. A bizottság helybenhagyta R o u h e r módositványát; véleménye oda terjed: hogy a törvényhozó testület erősitse meg a credit foncierrel kötött szerződést, de egyszersmind hatalmazza fel, sőt szólitsa fel a várost, hogy ezen szerződést azonnal felbontsa és a földhitelintézet irányában tartozását nyilvános kötelezmények kibocsátása által rója le.

A bizottság határozottan kárhoztatja a földhitelintézeti igazgatóságot, mint R o u h e r a városi hatóságot kárhoztatta, másrészről azonban erőszakos eljárásnak tekinti, ha a földhitelintézettől megvonnák a szóban forgó üzletből folyó nyereséget. Ez okból a törvény I. czikkelyét, melyben a szerződés ratificatio kimondatik, a következő határozattal javasolja kiegészíteni: „Páris város a szükséges számu kötelezvények kiadására hatalmaztatik fel, hogy ezek által az 1868. jul. 31-től számitva, 40 év lefolyása alatt visszafizetendő 465,775,195 frank 92 centime-nyi összeg födöztessék. A pénzügyi mütét és leszámitolás költségei, előleges fizetésekért, nem haladhatják fölül a tőke 4 százalékát. A kölcsön egyszerre vagy részletenként eszközöltethetik; az időpontot, alakot és föltételeket a municipalis tanács határozza meg és külön rendelettel jóváhagyja. A kölcsönből folyó összegek kirekesztőleg a földhitel-intézet követelésének letisztázására fordithatók.“

T h i e r s nem igen látszik bizni párisi választóban, mert Lille város második választó kerületében elfogadta a követjelöltséget.

AZ „AUTONOMIA“

TÁRCZÁJA.

Heti szemle.

Az olyan vihar, mint a minő épen ezen időben (martius 4-én) midőn e sorokat irjuk, száguld és tombol utczáinkon, nemcsak ront és bont mindent és mindenfelé, hanem izgatólag hat idegeinkre is. Minden zug, szi-szeg, üvölt és csörömpöl; nem öszhangzásban altatólag vagy ébresztőleg; hanem disharmoniában fület és érzést sértőleg, mint azon chaoticus zenék, melyeket egy két kedélyileg felfeszitett zeneszerző, boszorkánytáncz alá szokott készziteni.

Buda és Pest utczáin az orkán és vihar sokkal ijesztőbb mint a Hortobágyon, vagy valamely nádfedeles falucska széles utczáin.

Itt e két városban könnyen leemeli kalapodat, s egész bádogfedelet helyez fejedre.

Nyakad közé eltört üvegtáblák jégesője zuhog.

Mázsás gerenda fekszik végig kereszt-csontodon.

Éles cserép darab pofacsontod takaró bőrét hámozza le, vagy ujjaid valamelyikét metszi ketté.

Porral, homokkal vagy mészszel tölti-meg szemeidet. stb.

Ez a vihar prózája!

De hát a költészeté!?.....

A viharban nincs se szemérem, se lovagiasság! Minthogy azonban számitás nélkül, öntudatlanul gorombáskodik, inkább megbocsáthatunk neki, mint a „Ludas Matyi“ szerkesztőjének, ki azt kiszámitva, öntudatosan teszi.

A követválasztások orkánja is megindult. Gyakrabban érkeznek már a bölésekről jelentések is. A lelkes állat barommá issza magát, aztán agyonüti társát, mint a barmot. Igazán vérrel szerzett kiváltságok! — Az ember hirtelenében azt se tudja, kiket támadjon meg, és kiket kárboztasson? A hatalom talán mégis rendezkezhetnék és intézkedhetnék ugy, hogy az ilyen vérlázító botrányok örökre megszüntettessenek. Az ösvénynek, mely a törvényhozás szent épületébe vezet, folt nélkülinek kellene lennie. Már pedig alig lehet iszonyubb folt a vérfoltnál. Halált csak a természet ád erőszak nélkül, az erőszak pedig már magában is bün ott, hol a szabad akaratnak és józan meggyőződésnek kellene csak nyilatkoznia.

Az orvostan hallgatók segélyegylete javára mart. 1-jén a redoute kistermében rendezett akadémia, élvezetes müsorozattal és kielégitő sikerrel, oly diszes közönség előtt folyt le, hogy azt a mai hangverseny fáradt világában, bátran a ritkábbak közé sorolhatjuk. A jelen még a multnak is nyujtott egy rövidke baráti kézszoritást, hogy az estét mentül müélvezetesebbé alkothassa. Rousseau rózsadalában bemutattatott a 18 század, egy levelek közé rejtett emlékvirága. A hangverseny Beethoven A-dur szonátájával kezdetett meg. Gönczy Etel kisasszony zongorán és Polgár Pál ur hegedün játszották, finom szabatossággal, és nem közönséges müérzékkel. Pauli Richard Schubert „Ungeduld“ czimü csinos dalát énekelte. Hubert Károly és Dubez Péter, a szinházi zenekar e két jeles tagja, hegedün és hárfán két magyar népdalt játszottak, kiváló szabatossággal és bájoló dallamossággal. A budai dalárda Mehullnak „József és testvérei“ czimü müvéből egy imát adott elő, tapsvihar és a tetszés azon nyilvánitásai között, melyek az előadás biztos sikerméről. Szász Károly az akadémia czégének megfelelőleg egy romanczerőt irt azon királyról, kinek nyil által mérgezett sebéből, leánya saját ajkaival szivta ki a mérget, s igy áldozta fel magát atyjáért. Majd minden jó a mit Szász Károly ir, de minthogy nagyon sokat ir, phisicai ideje sincs gyakrabban remekelni. De azért elég csinnal s izléssel, és elég tartósan dolgozik. A költeményt Felekyné szavalta több kellemmel és szinezéssel. Az est oroszlán része a Pauli párnak jutott, kik Rousseau „Duo des roses“ dialogszerű dalát énekelték. A közönség el volt ragadtatva, s e dallamlyrára tapskoszorukat füzött. A hangversenyt Altschul zárta be zongorán Chopin (fis-dur) Nocturne jével. A hangverseny hirszerint 1000 ft jövedelmezett.

Én e hangversenyből a császár fürdői régi omnibusok egyikén vonszoltattam szállásomra. Ily iszonyatos jármü már nem létezik se a Tódorok se a Csing csang-ok országában. Polgárosodott országokban már akasztófára is különb járműveken szállitják a szerencsétleneket. — Ezen szajkó-kalitkából kiszállni anyit tesz, mint megtisztulni! Már maga az egész compositio aggálylyal és borzadálylyal tölti el a romlatlan keblüeket. — Szennytől barna talaj, — mocsokkal marmorirozott oldalfalak, — ki vagy betört ablakok, — dohos szalmával bélelt, szét tépett párnák, — szecska, kukoricza és csutkával kevert takarmányon, mesterségesen fenntartott görbe lovak, melyek folyvást a gépszerü mozgás és összerogyás közt tétováznak, szerecsenyarczu, Ruy Blas öltönyü és Angyalbandi kinézésü kocsisok alkotják e jármü compositióját, melynél ördögibbet még Majerbeer se birt componálni. Anglia és Amerika közt a nagy oceánon nem történik annyi szerencsétlenség, mint e járműveken. A harmadik, negyedik utazás alkalmával már tengely vagy féder törik, minden második harmadik hétben pedig egyegy ló cseréli fel az ideiglenest az örökkétartóval.

A budai főkapitány, kinek dicséretre méltó tetteiről ma holnap kötetek fognak szólani, legyen kegyes magas figyelmét e nyomoruságokra is forditani s vagy egy uj berendezést parancsolni meg, vagy pedig a csiny, izlés és comfortnak ezen pasquillusait ünnepélyesen meg égettetni.

Igaz, hogy ezen szállitó kalamitások 2 krral olcsóbbak, mint a részvénytársulat tiszta és egészséges omnibussai, de legalább 1000 fttal bosszantóbbak. Ki 2 kr. nyereségért azon szenyládákba ereszkedik, az olyan ember vagy nazarenus vagy carbonari. — Én sokat utaztam vizen és szárazon életemben, de a szegénység vagy kéntelenség nyomasztó érzete soha se fogta ugy el kebelemet, mint akkor, midőn az utczák jármü üressége ezen köpőládákba kényszeritett. Ilyenekben utazzanak demokratáink, pár hét alatt bizonyosan mind aristocratákká lesznek.

A nemzeti szinház számára megnyert „O l a s z o p e r a“ tagjairól, a „publicita artistica“ ezeket irja: „E társaság minden egyes tagja Olaszország most élő legünnepeltebb müvészei közül való. A ki ily társaságot tudott összeállitani, megmutatta, hogy mind az énekművészetben, mind a szinészetben nagy mester. A müvészek ékes, megnyerő alakja, előadási magas képességük hanggazdagságuk, a melylyel mindegyikök rendelkezik, oly öszhangzatban áll, hogy biztosan állithatni, mikép minden előadásuk gyujtó hatásu, a siker kimondhatatlan, s a közönség élvezete rendkivüli leend. Ha minden vállalkozó, ki a külföld számára operatársaságot szervez, Salvi értelmességével és tapintatával birna: akkor az olasz-énekművészet mindenkor dicsőséget és nagy előnyöket nyerne. Pestnek tehát ma már első rangu opera társasága van, s abból, hogy a szinház Salvi igazgatót bizta meg e társaság szervezésével, világosan látszik, hogy e fiatal főváros, már is elég moralis erővel bir, s a müvészetben Európának bármelyik fővárosával versenyezhet.

Az akadémia mart. 1-jén tartott ülésében legelső C s a t s k ó I m r e értekezett „a büntetés-rendszerről, különösen a halál-büntetésről Poroszországban.“ Mindenekelőtt röviden bemutatván a büntetőjogi alapelveket, előterjesztette, hogy valamint a büntettek, életünk, szabadságunk, becsületünk és vagyonunk ellen követtethetnek el, ugy a büntetéseknek is ezek ellen kell irányulniok. Összefüggésben aztán a világosan megmagyarázott alapelvvel, s az időszaki müveltség terjedésével arányositólag, indokoltan kimutatta azt is, hogy mig a mult században széltében divatoztak kegyetlennél kegyetlenebb büntetések, most már azokról a müveltebb államokban többé nem hallhatunk, s azokat csak hirtükből vagy nevükről ismerhetjük. — Ezután a poroszbüntető törvénykönyvet ismertette.

Szakavatott tudósunk után, ismét T h a l y K á l m á n foglalkozhatott kedves tárgyával a Rákóczy kor, ral — illetőleg a nagy-szombati csatával. Czáfolt ez alkalommal szorgalmas tudósunk több magyarirót és történészt, kik olyan tábornokokkal vivatják a nagyszombati harczot, a kik még vagy nem is voltak azok, vagy pedig másutt verekedtek.

A folyóügyek közt legérdekesebb volt Mircse levele Olaszországból, melyben irja, hogy 1200-tól a mohácsi vészig az érdekes okmányok egész tömegét fedezte fel. Különösen fontosak a Zsigmond uralkodásának első éveire s a Károly és László királyokra vonatkozók. Ezek által több toldalékot nyer a magyar történet, mint a mennyi eddigi szövege. Legelőbb Nagy Lajos korabeliekt fog küldeni. Jövő hétfőn Petzwal fog tartani egy rendkivüli mechanikai előadást.

Mi, kik naponkint négyszer is megmérjük lábainkkal a Pestet-Budával összekötő lánczhid hosszasságát, s majd mindennap este vagy éjjel is átkelünk a gépészet e himbáló remekén, tudjuk csak igazán méltányolni, nap közben a főoszlopzatok mellett leskelődő, valóban szegény, de legtöbbször korhely koldusokat, este vagy éjjel pedig a gyér világitást és csalogató sötétséget. — A valódi koldusokkal örömest megosztunk minden megosztható a lumpoktól azonban respectusunk van, de a sötétségben se barangolunk örömest oly helyeken, hol a középen részeg kocsisokkal, elvadult lovakkal, ökrökkel

Bukurest, febr. lelépte óta, Románia és az közt a viszonyok mindinkább ferentiák nagyobbrészt mé utolsó hetekben elintéztetett rendelt határkérdések és a vargások alkalmával bánt forog fenn. Ez utóbbi ké egyezményt létrehozni, me aranyra teszik a szenvedett ság csak 22 aranyra becsü zul, tegnap vette át hivat osztrák posta a Dunafejede nik, ás helyét román posta közi posta-közlekedést az o és éjszak-német szövetség ján eszközlendi. A posta frank rendkivili hitel eng 106,912 frank póthitel a ro lában. A választások eredm mány kilátásai mindamell kabinet tagjai végre egyet pártok a választások ta részről a tettpárt nagyon ő nem rendelkeznek az állam

— Multkori számunk mán kormány bizonyos l hirek terjesztése miatt, ki tesebb leirását közli ezen kiutasitott küldött be a l Dunin a következő ta szerkesztőségéhez Kra tett, állitólag mazzinista el. — A török görög visz gárok és görögök folytat nul“ hevesen megtámad lyes választási mozgalom kor Andresko buk a nevezett tudósító lakása a belügyminiszterhez jöjj értekezni. „Habár nem ér miniszter parancsának m fogadtam a megh vást. S tsanó ur kabinetjében először beszéltem. A mini tom másolatát, és franczi „Ön mint lengyel, vissza Romániában elvez, midő ket terjeszt, én miniszter proclamatiójáról (hasonl helyütt fordul elő). — S elő. Részemről válaszo utalást és ennek összefü valót tartalmaz, nem va a szóban levő hirek ham a kormánylapok, de én gositva, hogy tőlem kö távirati jelentéseimet előtt ban előforduló eseménye ben — jegyzé meg a mi 3 nap alatt elhagyni“ — én — ugy kérem a minisz de nem a jog szól, hogy legalább a franczia fők alatt állok.“

„Én senkinek sem rendőrség fog önéi meg kal fejezte be a minisz őrfőnök és a szomszéd is hallottak. Azonnal a elkérte utlevelemet azo miniszterrel az ügyről; magához.

Eddig a jelentés. U konzul interventiója nem

— Orosz-Lengyelo nést okoz. Az első tüzet kiknek a hazáért szerzet javadalmakat adományo ják és jövedelmeiket kü kaikon tartoznak lakni. Az év egy részét megis alatt, hogy azalatt fiok, mány által megbizható születésü administrator.

A másik kormány lengyel családok, melye

és bivajokkal, a gyalog lálkozhatunk.

Hol Pest végződi ott kezdődik, s különösc nál oly kétes világ b midőn az egyenes vona kodik, hogy szabadon h melyek mig sok minde fenntartják és átszállitj

A Karag

Pes

V á d l o t t: A k jul. havában fogságra tem vissza, az onnét va rugó kárt szenvedtem.

E l ő a d ó: Hol s l o t t. Szerbiában a k állott azon kár? — V zem volt, mint Rogosán itélteknél is, mind oda

J. k. k é r d. Ka beszélgettek-e Szerbia közlött önnel valamit gokról?

J. k. f e l. Én közöltem vele a Szerbi nem volt oly biza mas gyakról beszélgetésbe meg kell vallanom, hog tudomásom, csak midő

V á d l o t t: L beszéltünk politikáról, nadovicsok megtudták attól tartva, nehogy ke met árultak el, — a h lett irántam.

Jegyz. k. k é r mondta, hogy ön a hga meggyilkoltatására né vigyázatra is intette. — csak nagyobb ünnepek

m tartoznék a központi vátasztmány kő-
ök a királyi biztos pressiót gyakorol
Az fáj biz itt, hogy ők nem gyakoroltat-
gy mérvben pressiót a népre a baloldali
tal. Ez fáj jó uraiméknak! De azért

s kortes vezérei 1865-ben igen alkalmas-
kos szavazás által választani követet és
siky S. lett követ. Most Csiky ur fellé-
is ugy hiszik könnyebben honatyákká
a titkos szavazásokat ajánlják, pártol-
végre is határozattá emelik, s a jobbol-
is ráerőszakolják. — Ezt is értjük. —
nép) érdeke igy kívánja. Talán Csiky,
deke? Pedig ez még nem a nép. Hallot-
entumokat, minőkre csakugyan nem le-
Idd meg ób nép a bort, az urnánál tedd
t és szavazz a baloldallal!
nt régen tapasztaljuk,hogy nemes(?) elle-
ák már oly győzelmi babéraikon pihenni,
ja nem az igazság, czélja nem a közjólét,
lek.

KÜLFÖLD.

márt. 2. Az elhunyt Troplong se-
yére nehéz lesz méltó utódot találni.
kitünő jogtudóst, a császárság egyik leg-
rét veszti benne. Troplongot gyak-
ony Dupinhez hasonlitották s nem
anul, a mennyiben mindketten a máso-
alatt kezdették és végezték jogi pályái-
halála nagy ürt hagy hátra, melyet egyes
het be. A legujabb combinatio szerint
eveztetnék senatus elnökké, kinek helyét
gyminiszter Devienne foglalja el,
n g e, volt pecsétőr, a semmisitő törvény-
. Rouhernek senatus elnökké ne-
bé nines szó, habár állása e pillanatban
van ingatva.
d e la Roquette és Hausz-
zombaton beadták lemondásukat a csá-
nem fogadtatott el. Rouher kibéki-
a két urat, ugy tüntetvén fel az ügyet,
város költségvetésére vonatkozó törvény-
ntése végett, a szajnai praefectust cser-
belügyminisztert támogatta volna.
hozó testület hétfői üzlesében Schnei-
latta Troplongot halálát és részvét-
zólitotta fel a házat. Pelletan meg-
zete szerint az imént elhunyt Lamar-
r a hatalom élén állott, ez okból szintén
gy a báz és ország sajnálatának tanu-
Schneider elnök azzal válaszol,
és Franciaország egyhangulag csatla-
etan eszméjéhez. (Zajos helyeslés.) A
irendre tér át. Dr. Miral felolvassa a
entését Páris város és a credit foncier
tárgyában. A bizottság helybenhagyta
dositványát; véleménye oda terjed: hogy
estület erősitse meg a credit foncierrel
t, de egyszersmind hatalmazza fel, sőt
rost, hogy ezen szerződést azonnal fel-
hitelintézet irányában tartozását nyil-
nyek kibocsátása által rója le
határozottan kárhoztatja a földhitel-
ságot, mint Rouher a városi ható-
ta, másrészről azonban erőszakos eljá-
ha a földhitelintézettől megvonnák a
letből folyó nyereséget Ez okból a tör-
vét, melyben a szerződés ratificatio ki-
vetkező határozattal javasolja kiegészi
ros a szükséges számu kötelezvények
maztatik fel, hogy ezek által az 1869.
ítva, 40 év lefolyása alatt visszafizetendő
nk 92 centime-nyi összeg födöztessék. A
es leszámitolás költségei, előleges fize-
aladhatják fölül a tőke 4 százalékát. A
re vagy részletenként eszközöltethetik;
akot és föltételeket a municipalis tanács
és külön rendelettel jóváhagyja. A köl-
szegek kirekesztőleg a földhitel-intézet
etisztázására forditandók."
s nem igen látszik bizni párisi választói
város második választó kerületében el-
jelöltséget.

város, már is elég moralis erővel bir, s a
urópának bármelyik fővárosával verse-

mia mart. 1 éjén tartott ülésében legelső
m r e értekezett „a büntetés-rendszerről,
alál-büntetésről Poroszországban." Min-
den bemutatván a büntetőjogi alapelve-
tte, hogy valamint a büntettek, életünk,
becsületünk és vagyonunk ellen követtet-
a büntetéseknek is ezek ellen kell irá-
függésben aztán a világosan megmagya-
el, s az időszaki müveltség terjedéséhez
ndokoltan kimutatta azt is, hogy mig a
széltében divatoztak kegyetlennél ke-
tetések, most már azokról a müveltebb
bé nem hallhatunk, s azokat csak hirük-
ről ismerhetjük. — Ezután a poroszbün-
yvet ismertette.
ott tudósunk után, ismét Thaly Kál-
zhatott kedves tárgyával a Rákóczy kor;
a nagy-szombati csatával. Czáfolt ez
orgalmas tudósunk több magyarirót és
olyan tábornokokkal vivatják a nagy-
t, a kik még vagy nem is voltak azok,
utt verekedtek.
yek közt legérdekesebb volt Mircse levele
melyben irja, hogy 1200-tól a mohácsi
es okmányok egész tömegét fedezte fel.
tosak a Zsigmond uralkodásának első
ly és László királyokra vonatkozók. Ezek
lékot nyer a magyar történet, mint a
szövege. Legelőbb Nagy Lajos korabe-
eni. Jövő hétfőn Petzwal fog tartani egy
hanikai előadást.
aponkint négyszer is megmérjük lábaink-
dával összekötő lánczhid hosszasságát, s
p este vagy éjjel is átkelünk a gépészet
kén, tudjuk csak igazán méltányolni, nap
opzatok mellett leskelődő, valóban sze-
bször korhely koldusokat, este vagy éjjel
lágitást és csalógató sötétséget. — A va-
l örömest megosztunk minden megoszt-
tól azonban respectusunk van, de a sö-
arangolunk örömest oly helyeken, hol a
kocsisokkal, elvadult lovakkal, ökrökkel

Bukurest, febr. 25. A Bratiano-miniszterium lelépte óta, Románia és az o ztrák-magyar birodalom közt a viszonyok mindinkább javulnak. A fenforgott differentiák nagyobbrészt még Ederb. távozta előtt az utolsó hetekben elintéztettek, ugy, hogy már csak alárendelt határkérdések és a Jászvárosban előfordult zavargások alkalmával bántalmazott zsidók kártalanitása forog fenn. Ez utóbbi kérdést illetőleg nem sikerült egyezményt létrehozni, mert az osztrák izraeliták 1600 aranyra teszik a szenvedett kárt, mialatt a román bizottság csak 22 aranyra becsülte Zulauf lovag, az uj konzul, tegnap vette át hivatalát. April 1-jétől kezdve az osztrák posta a Dunafejedelemségekben végkég megszünik, ás helyét román posta foglalja el, mely a nemzetközi posta-közlekedést az osztrák-magyar birodalommal és éjszak-német szövetséggel kötött egyemények alapján eszközlendi. A postahivatal berendezésére 85,000 frank rendkivüli hitel engedélyeztetett, s azonfölül még 106,912 frank póthitel a román postaügy javitására általában A választások eredménye még bizonytalan; a kormány kilátásai mindamellett annyiban javultak, hogy a kabinet tagjai régre egyetértenek és a különböző bojárpártok a választások tartamára össz eolvadtak. Más részről a tettpárt nagyon összeolvadt,mióta vezérei többé nem rendelkeznek az állampénzekkel.

— Multkori számunkban felemlitettük, hogy a román kormány bizonyos Dunin nevü lengyelt, hamis hirek terjesztése miatt, kiutasitott. — A „Kraj." részletesebb leirását közli ezen eseménynek, melyet maga a kiutasitott küldött be a laphoz. Mult hó 25-én délben Dunin a következő táviratot adta fel: „A „Kraj" szerkesztőségéhez Krakóban. Az országban elterjesztett, állitólag mazzinista-kiáltvány, orosz eredetet árul el. — A török-görög viszály megoldása daczára, a bolgárok és görögök folytatják munkálataikat. — A „Rumanul" hevesen megtámadja a miniszteriumot. — Veszélyes választási mozgalom növekvőben." Délutáni 5 órakor Andresko bukuresti rendőrfőnök jelent meg a nevezett tudósító lakásán s felhivta őt, hogy azonnal a belügyminiszterhez jöjjön, ki vele fontos ügyről óhajt értekezni. „Habár nem érzem magam kötelezve a román miniszter parancsának megfelelni — irja Dunin — elfogadtam a meghivást, s pár percz mulva Koganitsanó ur kabinetjében valék, kivel életemben most először beszéltem. A miniszter kihuzta zsebéből táviratom másolatát, és franczia nyelven igy szólott hozzám: „Ön mint lengyel, visszaél a vendégszeretettel, melyet Romániában élvez, midőn nem pontos (inexactes) hireket terjeszt, én miniszter létemre mit sem tudok Mazzini proclamatiójáról (hasonló tudatlanság gyakran és sok helyütt fordul elő), — s azért kérem önt, terjeszsze elő." Részemről válaszolám, hogy a vendégszeretetre utalást és ennek összefüggését a távirattal, mely csak valót tartalmaz, nem vagyok képes összeegyeztetni. Ha a szóban levő hirek hamisak, ám dementirozzák azokat a kormánylapok, de én ellenben senkitsem tartok feljogositva, hogy tőlem követelje, miszerint leveleimet és távirati jelentéseimet előterjeszszem,vagy őt az országban előforduló eseményekről informáljam. — „Ez esetben — jegyzé meg a miniszter — szives leszaz ön országot 3 nap alatt elhagyni" — „Ha ig áll a dolog — mondám én — ugy kérem a miniszter urat, ki mellett a hatalom, de nem a jog szól, hogy parancsát irásban adja ki, vagy legalább a franczia főkonzult értesitse, kinek oltalma alatt állok."

„Én senkinek sem teszek jelentést; 3 nap mulva a rendőrség fog önnét megjelenni. Jó napot." Ezen szavakkal fejezte be a miniszter a beszélgetést, melyet a rendőrfőnök és a szomszéd szobában dolgozó hivalalnokok is hallottak. Azonnal a franczia főkonczulhoz sietek, ki elkérte utlevelemet azon igérettel, hogy szólani fog a miniszterrel az ügyről; aztán ma esti 6 órára rendelt magához.

Eddig a jelentés. Ujabb táviratokból itélve, a fő konzul interventiója nem hozta meg a várt eredményt.

— Orosz-Lengyelországban két ukáz nagy feltünést okoz. Az első tiltja a majoratusok tulajdonosainak, kiknek a hazáért szerzett érdemeik folytán a czár nagy javadalmakat adományozott, hogy e javakat bérbe adják és jövedelmeiket kü földön elköltsék, hanem birtokaikon tartoznak lakni s azokat önmaguk miveltetni. Az év egy részét mégis külföldön tölthetik azon föltétel alatt, hogy azalatt fiok, vagy rokonuk, vagy egy a kormány által megbizhatónak ismert orosz vagy német születésü adminisztrator kezelje e gazdaságot.

A másik kormányrendelet értelmében, mindazon lengyel családok, melyek nemesi jogokat vesznek igénybe, de nemességüket eddig kielégitőleg bebizonyitani nem tudták, (számuk állitólag több száz-ra terjed) kötelesek a származásukat kimutató okmányokat f. é. julius 1-éig a kerületi hatósághoz további intézkedés végett benyujtani. Ellenkező esetben elvesztik nemesi kiváltságaikat, melyek igaz, sokat vesztettek jelentőségükből, mióta a nemesség többé nem katona-mentes.

Ujabb hirek.

— Mint egy bécsi lapnak Párisból jelentik, a franczia kormány formaszerinti sommatiót intézett a belga-kormányhoz, hogy a vasutkérdésben foglalt állás iránt nyilatkozzék.

— Az Egyesült-Államok elnökségének Grant által történt átvétele alkalmával, Baneroft, az Unio berlini követe, lakomát adott. Bismark Grantra, Baneroft Poroszországra és az éjszak-német szövetségre emelt poharat; mindketten kiemelték a vérrokonság és történeti rokonszenv által biztositott barátság fentartását Amerika és a német nemzet között.

— Washingtonból távirják, hogy a senatus rokonszenvét fejezte ki Spanyolország szabadsági törekvéseivel, de egyidejüleg Cuba függetlenségi harcza iránt is és felhatalmazta az elnököt, hogy Cubát szabad államnak elismerje, mihelyt ott a tényleges kormány megalakul. — Grant az elnöki üzenetben minden nemzet, tel jó egyetértést óhajt fentartani, és igéri, hogy saját nemzetét mindég és mindenütt védelmezni fogja.

Távsürgönyök.

Konstantinápoly, márcz. 5. Hirlik, hogy a perzsa shach fenyegető jegyzékkel akarja vezirjét Konstantinápolyba küldeni.

Washington, márcz. 5. A Grant elnök által alakitott miniszterium a status részéről megerősittetett. Washbourne államtitkár, Shofield hadügyi-, Steward pénzügyi, Cox belügyi és Borie tengerész eti miniszter.

UJDONSÁGOK.

— **Ő felsége** tegnap (marcz. 6.) d. e. 11 órakor, tekintettel arra, hogy vidékről Pestre rándult kérvényezők a király visszaérkezéseig várakozni ne kénytelenitessenek, kihallgatást adott.

— **A zágrábi polgárok** lövészegylete felkérte b. Rauch bánt annak kieszközlésére, hogy ő felsége a lövészegylet helyiségeit meglátogassa, mely ez alkalomra fényesen feldiszittetik, — ezen vágyuk — ugy hiszszük, — igen könnyen teljesithető leszen, miután ő felsége, mint kitünő lövő, ily egyleteknek nagy kedvelője.

— **Albrecht főherczeg**, mint halljuk le akar mondani a hadsereg főparancsnokságáról. A gyalogság és vadászcsapatok számára ellenben főfelügyelőségi hivatalt szándékoznak szervezni, melynek főparancsnokságát az e czélra Bécsbe idézett b. Maroicic tábornagyra fogják ruházni.

— **A belvárosi** Ujházy párt (!) elnökét Simonyi Antal urat pártfogásába veszi a „M. U." ujdonságirója, a ki lapunkat mérgesen megtámadva igy kiált fel szinházi páthossal: „Ha egy egyszerü, de nemes gondolkozásu polgárember, minő Simonyi Antal, két legmostohább bánásmódban részesülő hazai közintézetünknek 400 forintyi alapitványt tesz — még ez is gunyolni való?"Mi nem gunyoltuk az egyszerü polgárember eljárását; mi nem azon ütköztünk meg, hogy Simonyi ur 400 ftos alapitványt tesz, de azt tartottuk különösnek, hogy Simonyi ur mint pártvezér azzal kezd meg egy politikai pártértekezletet, hogy fennen hirdeti, miszerint 400 frot alapitott stb. — A tisztelt ujdondász ur különben különféle handa-banda közé szoritja pathetikus felkiáltását s igy akarja annak alaptalanságát takargatni.

— **Sláby Fer.** pécs egyházmegyei káptalani helynök ő nga Pécsváros tanácsához azon alkalomból, hogy ez a pécsi fő elemi és elemi tanodákat határozatilag felekezet nélküli községi iskoláknak nyilvánitotta, egy megkeresö iratot intéz, melyben hivatkozván a megyebeli papságnak a tudományos nevelés terén évszázadok óta kifejtett hazafiui buzgalmára, e határozat visszavonását kéri egész tisztelettel, a következőket hozván fel indokul: hogy a város kiválólag katholikus jellegü, vagyis a lakosságot ugy szólván kizárólag kath elem képezi, miért is tekintve azt, hogy a zsidó lakosság, mely a katholikusokon kivül egyedül vétethetik itt számba, saját felekezeti oskolákkal birván, azokat fentartani akarja, és — ami vallásos meggyőződése s kegyeletének csak becsületére válik semmiféle tekinteteknek föláldozni nem fogja,legkevésbbé nem óhajtja egy felekezetnélküli községi tanoda föllállitását, — a helynök ur nem járhat e határozatban[más indokot, mint egyedül a kath. vallás iránti közönyt, mondhatni ellenszenvet,a kath. papság lealáztatásának, mellőztetésének s a tanodáktól való távoltartásának szándokát, mely a helytelenül felfogott, s ez esetben indokolatlan szabadelvüséggel van takarva.

— **A Sz.-István társulatnak** e hó 4-én gr. Czyráky János elnöklete alatt tartott választmányi gyülésében a társ. alelnök ur felkéretett,hogy az idei nagygyülés idejének meghatározása végett gr. Károlyi István elnök ő mgával és a hg primással értekezzék, s a kitüzendő napot a jövő vál. ülésnek előterjeszteni sziveskedjék. Ugyanezen ülésben elfogadtatott a tisztviselők fizetésének szabályozására kiküldött bizottmány munkálata; a történelmi bizottság jelentése folytán „Magyarország történetére való pályázat kérdése állapittatott meg, a dij iránti intézkedés a nagygyülésnek levén fenntartva, továbbá határoztatott, hogy a pesti jótékony nőegylet kerelmének, mely szerint ez a társulattól könyvadományokat kérelmez, hely adassék. — Aradon tiszt. tagul Vásárhelyi Dezső ur jelentetett be. A számvevői évi jelentés helybenhagyása előtt még két birálat olvastatott fel ily czimü munkák felett: „Észrevételek Horváth Mihály munkájához: William Roger. Szabad egyház a szabad államban", irta Bacsák Imre, és Répássy József Racine „Az egély" czimü müvének forditása felett; a birálók mindkettőről kedvezőleg nyilatkoztak. Végül Munkay János pl. ur az oltári szentségről irt müvengos Kubinszky M. kanonok és dr. Hatala Péter e. tanár uraknak birálatra kiadatván, az elnök ur elvileg elfogadott ajánlata folytán emlékmondattal és alkalmas képekkel ellátott gyönöczédulákra tervezetet óhajt benyujtani a választmány.

— **A magyar** kereskedelem érdekében nagy fontosságu tárgyalások folynak a Pesten épitendő dockok és raktárak iránt. Több vállalkozó tett már ajánlatokat s ezek között most a magyar hitelbank fusiót hozott létre, minek következtében a társaság rövid idő mulva megalakul.

— **A magyar** általános hitelbank, börzekörök szerint, 10 frt felülosztalékot állapitott meg a lefolyt 1868-ki üzletévre.

— **Salvi** ur, ki az olasz-operát fogja Pesten igazgatni, hirszerint, Rossini „Stabat mater"ét is elő akarja adatni a redonte ban, 500 személyre menő zene- és énekkarral.

— **Lamartine** négy kötetre menő emlékiratot hagyott hátra, melyett sajátkezüleg tisztázott, fáradhatlan munkásságának ez utolsó gyümölcse.

— **A volt** székely gyalog és huszár határőrezredek kincstári kezelés alatt álló ingó és ingatlan javának visszaadása és rendezése tárgyában b. Wenkheim Béla belügy-, Lónyay Menyhért pénzügy- és Horváth Boldizsár igazságügyminiszterek által király ő Felségéhez 10,595/1868. szám alatt tett felterjesztés, külön füzetkében kinyomatva megjelent. Ebből az egész ügy állására nézve részletes és alapos felvilágositás meritehető. A visszaadatást elrendelő legfelsőbb elhatározás, folyó évi febr. 16-ról keltezve, szintén hozzácsatolva olvasható.

— **Budán** tegnap reggel a serfőzde mögött egy 50 éves ercsényi asszonyt találtak megfagyva, holttetemét a kórházba szálliták; e közlemény, bár nehány nap óta kellemetlen szeles idők van, kissé furcsa in hangzik, majd az orvosi vizsgálat felderiti halálának valódi okát.

— **A bécsi** nagy udvari dalszinház jmájus hóban már megnyittatik s a bérletfeltételek kihirdettettek. Egy páholy földszint vagy az első és második emeleten 4000 ft, a harmadik emeleten 3200 ft.

— **Szegeden**, a „Sz. H." szerint, történelmi társulat van alakulóban, melynek feladata lenne Szeged és vidéke történelmi adatait felkutatni, s a Pesten alakult történelmi társulattal összeköttésbe lépve a történelmet müvelni. A társulat létrehozásán Löw Lipót főrabbi fáradozik.

— **A „Lissa"** magyar osztrák pánczélos hadihajó számára készült vaslemezekkel e napokban tettek próbát Portmouthban, az osztrák magyar követség áttachéeje jelenlétében. A páncél 6 hüvelyk vastag s 30 lépésről tettek lövéseket a legkielégitőbb sikerrel.

— **Discher**, jobb nevü épitészeink egyikének a svábhegyen levő villájának üvegháza e hó 4-én esti 8 óra tájban lángok martaléka lett, miután a szeles időben oltásról szó sem lehetett; a kár körülbelül 2000 ftot tesz.

— **Kassán**, mint nekünk irják, eddigelé mintegy 25—30 jogakademiai tanuló állott be önkéntesnek.

— **A Miskolczon** tervezett s hizlalással összekötött nagyobbszerü szeszgyártársulat alapitóinak ideiglenes bizottmánya, tisztelettel értesiti a nagyérdemü közönséget, miszerint azon oknál fogva, mert az egyelőre 1000 db. 200 frtos részvényben megalapitott részvénytőkéből a közaláirásra bocsátott 500 darab teljesen nem iratott alá, — e vállalat nem hozatik létre. Az aláirt részvényekre befizetett összegek, minden költséglevonás nélkül fogván visszafizettetni, azok, kik e társulat alakitásához résztvényt irtak alá, sziveskedjenek, az erre vonatkozó nyugtatványok visszaadása mellett, befizetett összegeiket, vagy másnemü biztositékaikat, o t, a hol aláirták, visszavenni. — Kelt Miskolczon, febr 28. 1869, Az ideigl. kizottmány.

— **Debreczen** város e hó 3-án tartott közgyülésén fegyvertarthatás megszoritására vonatkozó miniszteri leiratra,azon válasz adása határoztatott: hogy azon megszoritást a közgyülés nem tartja javasolhatónak; mert azáltal a kivánt czél el nem éretnék.

— **A választások határideje** az egyes megyék és városokban következőleg határoztattak:

Márczius 9-én Komáromban.

10-én Esztergommegyében. Nagy-Kőrös és Pozsonyban.

11-én Hont, Sáros, Békés és Pozsonymegyében; Gyula, Nagyvárad, Arad és Nagykikinda városokban.

12-én Esztergom városban.

14-én Egerben.

15-én Komárom és Győrmegyében, Győr, Debreczenben és Kassa városban.

16-án Nógrád, Fehér, Vas, Zemplén, Szabolcs, Csongrád és Abauj megyékben, és Beregmegye munkácsi és bereghi kerületében és Szarvas városban.

17-én Árva, Nyitra, Veszprém, Turócz, Ung- és Trencsénmegyékben; Holdmezővásárhely, Gyöngyös és Félegyháza városokban.

18-án Krassó, Temes, Pest, Heves, Arad és Szathmármegyékben, Csongrád, Temesvár és Szeged városokban.

19-én Szepesmegyében és Bereghmegye kászonyi kerületében.

22-én Liptómegyében.

23-án Mármarosmegyében, s Bereghmegye beregh-szászi kerületében és Pestvárosban.

— **A „Sz—k"** Troplong életrajzához következő adatokat közli: Troplong a franczia senatus s a legfőbb semmisitő törvényszéknek nehány nap előtt elhunyt elnöke nem volt ügyvéd. Minden szabály és szokás ellenére jutott Franciaország első birói hivatalára. Franczíaország déli részének egy kis városában zeneta nitó volt Troplong ur. Az alprefet, mint zenészt meghivta estélyeire s végül titoknokává tette. Az alprefet préfet lett s a fiatal zenész Orleansban adta első jelét a jogtudomány iránti rendkivüli hajlamának. A királyi ügyész könyvtárában volt egy ivrétü hat kötetes corpus juris, mely már önmagában is áhitatos félelmet gerjesztett. Az Ifju Troplong elkért belőle egy kötetet. — Talán álmatlanságban szenved? — kérdé az ügyész — Ellenkezőleg! nagyon jól alszom s épen erről akarok leszokni a régi törvénytárt olvasva.

A corpus jurist elvivé Tromplong s igy egymás utan mind a hat kötetet. Terjedelmes munka lőn a tanulmányozás eredménye, melyet a kir. ügyész birálata alá bocsátott. — „Mit itél müvemről — kérdé Troplong. — „Holnap megtudja ön" — mond az ügyész — igazságügyminiszter Párisba rendelt ma. — Másnap a főnök igy szólt titkárához: „A kormány elhatározta, hogy Bastiaban kir. törvényszéket állit fel; a főügyész ki van nevezve — az én vagyok; az alügyész szintén — az pedig ön! — „De hiszen én nem vagyok ügyvéd! — „Tudom, de a kiváló tehetségeknek kiváltságokat adnak, s én uj hivatalomat csak azon föltétel alatt fogadám el, hogy ön legyen helyettesem. Az igazságügyér kinevezett s mi indulunk." — Troplong elindul . . . , és mint élte végén elfoglalt hivatalai mutatják, meg is érkezett.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

A Karagyorgyevics pör.

(Folytatás.)

Pest, február 15.

Vádlott; A kötvény azon évre szól, melynek jul. havában fogságra hurczoltattam. Hogynem fizethettem vissza, az onnét van, mert több mint 1500db aranyra rugó kárt szenvedtem.

Előadó: Hol szenvedte azon kárt? — Vádlott. Szerbiában a kormány részéről. — El. Miből állott azon kár? — Vád l. Abból, hogy a kiknél pénzem volt, mint Rogosánál 650 darab arany, s a többi elitéltéknél is, mind oda veszett.

J. k. kérd. Karnál tett látogatásai alkalmával beszélgettek-e Szerbia viszonyairól, s azon alkalommal közlött önnel valamit a Szerbiában történendő dolgokról?

J. k. fel. Én ugyan Belgrádból hazatértemkor közöltem vele a Szerbiában történt dolgokat, de a hg. nem volt oly bizalmas hozzám, hogy velem politikai tárgyakról beszélgetésbe bocsátkozott volna.S határozottan meg kell vallanom, hogy a felforgatásról nem volt előbb tudomásom, csak midőn azt a lapokban olvastam.

Vádlott: Látogatásaim alkalmával soha sem beszéltünk politikáról, sőt 1852-től fogva, midőn a Nenadovicsok megtudták, hogy a hg.-től kölcsönt kaptam, attól tartva, nehogy kegyébe jussak a hg-nek, mint kémet árultak el, — a herczeg mindinkább tartózkodóvá lett irántam.

Jegyz. k. kérdés: Stan. Rogics azonban azt mondta, hogy ön a hggel megegyezett Mihály fejedelem meggyilkoltatására nézve, sőt hogy önt a hg. még elővigyázatra is intette. — J. k. fel. Az nem áll. Én a hget csak nagyobb ünnepek alkalmával láttam, s legutószor karácsonkor voltam nála, de gyilkosságról egyszer sem beszéltünk.

J. k. kérd. Kirner azt mondja, hogy ön nála fegyvereket vásárolt; — mi czélra voltak azok szánva? F. k fel. Én ezen évben (1868) bizonyos Perics számára vásároltam csupán iránta való barátságból két db. hatlövésü revolvert és két kést, s azokat el is küldtem. Később tavasz felé küldtem még neki 200 dr. töltvényt. Vádlott. Azt kivánom itt megjegyezni, hogy nem küldtem, hanem magam adtam át a fegyvereket Pericsnek, és pedig a kapitány jelenlétében.

Jk. kérd. Kirner továbbá azt mondja, hogy ezen revolverek Zimonyban lettek volna átadandók, — Jk. fel. Az nem áll. Én Kirnernek nem mondtam, mert én Zimonyban senkit sem ismertem, s Pericsnek többek jelenlétében adtam át azokat.

Jk. kérd. Vitt-e ön Kirnerhez idegen szerbeket vásárlás végett, és kiket vitt oda? — Jk. fel. Egyedül a mult évben vittem két idegen szerbet, kikkel a Fehérhajóban találkoztam, a kiknek neveit azonban nem tudom, sőt azt sem tudom, hogy vettek-e azok Kirnernél fegyvereket.

Vádlott: A szerbeknél szokás az, hogy addig nem vesznek semmit, mig 10 helyet összse nem jártak.

Jk. kérd. Iemeri ön ezen 3 db. revolvert? (Felmutattatnak a fegyverek.)

Jk. fel. Ezen revolverek közül egyet ismerek, ezen 150 számut, melyet ezelőtt 2 évvel a Pozserovácz-ból való Petrovics vásárolt Kirnelnél jelenlétemben; a többit nem ismerem.

Elnök: Kérdezze meg tolmács ur, ez-e azon revolver?

Vádlott: A tokjáról ismerem, mert foltos (a revolvert nézegeti) de a számra már nem igen emlékszem.

Jk. kérd. Ezen revolver Sztanoje Rogicstól vétetett el, mondja meg, mi módon jutott az ő kezébe? — Jk. fel. Hogyan kerültek Stanoje Rogicshoz? nem tudom, csak azt tudom, hogy Petrovicséi voltak.

Vádlott. Azt csak ráfogás, hogy én általam jöttek Rogicshoz, ezt csak az én megrontásomra vallotta annyival is inkább, mivel Rad. megvallja, hogy ezen fegyvereket ő vette meg a gyilkosok részére.

Előadó: Petrovics azt vallotta, hogy ő a gyilkosság alatt a kaszárnya előtt állott pisztolylyal kezében és ugyanakkor Rogics ezen 150. számu pisztolylyal a gyilkosságban részt vett; tehát ez nem lehet Petrovics pisztolya.

Vádlott: Petr. pisztolyát megtalálták szalmazsákjában.

El. Igen is, de nem ezen 150. számut, mért a melyet megtaláltak, azzal a kaszárnya előtt állott, ezt pedig Rogicstól vették el.

Vádlott: Én a számot nem ismerem, hanem csak a pisztolytokot.

El. Első vallomásában megismerte a számról, most pedig azt állitja, hogy csak a tokot ismeri.

Sztrokaly főügyész: Kérem azon előbbeni kérdést felolvastatni, hol ráismer ezen revolverre.

(Olvastatik egy előbbeni jegyzőkönyvi kérdés.)

A mint megnéztem, megismertem a 150 számu revolvert, melyet jelenlétdmben ezelőtt két évvel vásárolt Petr.

Janicsek: Tolmács ur tessék neki megmondani, hogy midőn előtte felmutattatott a három revolver, mindjárt rámondta, hogy ez az, a melyet ismer, és miután tiszti ügyész ur a számot megjegyezte, ismételve mondta, hogy ezen 150. szám az. — Vádlott: Én csak a tokjáról ismertem rá, melyet magam feltoztam. — Szarvassy: De mind a három tokban volt. — Vádlott: En ugy emlékszem, hogy csak egy volt tokban.

Előadó: Meglehet, hogy ezt Rad. adta Rogicsnak, mert Rad. György is azt mondja, hogy vett fegyvereket Rad. Pál hitelére.

J. k. kérd. Miután ezen levélben kétértelmü kifejezések vannak, magyarázza meg, mi czélból küldetett ez önnek?

J. k. fel. Ezen levélben fivérem értesit eljárásáról, mert egy hozzá intézett levelemben arra kértem, hogy kereskedelmi ügyeink után lásson. Azonban a levélnek legnagyobb részét magam sem értem.

Olvastatik Stankovics Demeter, Fülöp fivérének levele, melynek tartalma egyes jegyzőkönyvi kérdések és feleletek alakjában ismételtetik.

Elnök. Ön ezen levél kétértelmü kifejezései által gyanusittatik, mit tud felhozni mentségére?

Vádlott: Azon kétértelmü kifejezéseket magam sem értem, tehát nem is felelhetek.

Elnök: Kivánja-e vádlott ezen levelet szer nyelven is felolvastatni?

Vádlott: Nem kivánom, mert már többször felolvastatott előttem.

Jk. kérd. Stank. Dem. azt irja önnek ezen levélben, hogy ő eddig nem volt nyugtalanitva, és nem fog nyugtalanittatni. — Mit értett ő az alatt.

Jk fel. Nem tudom, mit értett ezen ki fejezés alatt lehet, kogy azt akarta érteni, hogy az utolsó Obr. röpirat miatt nem nyugtalanittatik. Különben ötször volt elitélve, e kifejezést másra is érthette. Jk. kérd. Ezen levélben hivatkozás történik azon időre, midőn minden jól fog menni, és hogy még az uj évre minden bevégeztetik. Nem volt azonban alkalom, mert nem ment ki, és igy nem lehetett dolgozni. Mondja meg, mi értendő mindezek alatt? — Jk. fel. A levélnek ezen helyeit magam sem értem, következőleg nem is adhatok e tekintetben felvilágositást.

Vádlott: Ha olyan valami lett volna a dologban, mint a mit a levélből gyanitni lehet, akkor megsemmisitettem volna; én azonban tisztának és ártatlannak érzem magamat, s minden kérdésre őszintén felelek.

J. kérd. Mit tesz az, hogy kilátás van, hogy ezen uj babokat föl lehet használni és jól lehet eladni? — J. k. fel. Azt sem tudom megfejteni, miután magam sem értem. Én babot sohasem küldtem, minél fogva nem is mondhatom meg, mit értett ez alatt.

Vádlott: Mindez tiszta hazugság.

J. k. kérd. Mit tesz az, hogy fivére nem akar tovább speculálni.

J. k. fel. Valószinüleg a házasságot érti alatta, mert azon időben házasodni készült. Végre ezen levélből az is kitünik, hogy ön Stoicsevics Illésnek levelet irt.

J. fel. Stoicseviesnek nem irtam levelet, hanem fivérem által irattam neki, s arról van itt értesités.

Elnök. A tárgyalást holnap 9 órakor fogjuk folytatni.

Előadó: Különben e levélre nézve szembesités megtörtént. Vádlott azt mondta, hogy fivérének Stank. Dem.-nek nem lehet hinni, mert ő gonosz ember s aztán ezen vallomást azért tette, mert a belgrádi tvszék azt igérte, hogy ha igy vall, könnyitve lesz sorsán.

(Folyt. köv.)

FRISS CSIRAKÉPES GAZDASÁGI VETŐ-MAGVAK.

Franczia luczerna legszebb.
Belföldi " "
Stájer veres lóhere "
Fehér réti here "
Török-Baltacim. (Espacette)
Biborhere egy éves herefajok.és több

Legjobb takarmány fűmagvak.
Franczia fümag.

Olasz fümag.
Angol fümag (kertekbc.)
Fümagvegyület pázsitnak.
" nedv. rétbe
" száraz "
Burgundirépa sárga
" " veres.
" " fehér
és több répa fajok.
Sárga murok-répa fajok takarmánynak.

Tarlórépa fajok kerek fehér, hosszu fehér.

Legujabb gabona fajok.
Mindenféle olaj növények u. m. Gomborka,
Lenmag belföldi.
" valodi rigai.
Repcze belföldi nyári.
" ujse. landi nyári.
" esernyő alaku téli.

Eredeti amerikai dohány magvak az Árjegyzék szerént.

Főzelék és virág magvak

melyeket a külföld elismert és legjobb forrásaiból személyesen vásároltam és választottam, tehát ha valamivel azok árai magasabbak is, de a nagy érdemü gazdálkodó és ketészkedő közönség biztositva lehet a legjobb faju magvak vételéről. Mindezek nagyban valamint kicsinyben jutányos áron kaphatók

FÖLDESSY LAJOS

magkereskedésében.

a „NAPRAFORGÓHOZ“

Pesten, aldunasor I-ső szám.

Az Árjegyzék kivánatra küldetik azonnal bérmentve.

KUGLER ADOLF

pesti könyvárusnál megjelent, f. évi augustus vogeig rendkivül leszállitott

és folyó rendes árakon kapható müvek:

Jogi és történelmi munkák.

„Code Napoleon“ **Franczia polgári törvénykönyv**. Forditotta Kun Barna. Ára 1 frt 60 kr. (ezelőtt 2 frt 80 kr.)

(Ense! R. Sándor) **Attila sirja**. Ára 10 kr. (előbb 20 kr.)

— — **A hazai polgári eljárásra vonatkozó szabályrendeletek**. Hiteles adatok nyomán összeállitva. Ara 50 kr. (előbb 1 ft)

— — **A hazai fényitő eljárásra vonotkozó szabályrendeletek** Hiteles adatok nyomán összeállitva. Ara 30 kr. (előbb 52 kr.)

— — **A külhoni fogházak** börtönrendszereiről. Töredékek R. Ensel Sándor utinaplójából. A bruchtali fogház rajzával. Ara 20 kr. (el. 50 kr.)

(Fiedler Ignácz) **A magyarhoni telekkönyvi eljárás vázlata**. Az abban felösmert hiányok fölötti észrevételekkel. Ara 30 kr. (előbb 60 kr.)

(Gróffy Sándor.) **Rendszabaly a községi közgyámak számára** a készpénzbeli árvavagyon pénztárszerü kezelésére nézve; gyakorlati utmutatással 2 kiadás. Ara 60 kr.

fKassay Rdolf) **Árva és gyámügyekben** eljárás és az árvavagyon kezelése, Irománypéldákkal. Törvényeink az országbirói értekezlet és legfelsőbb ren deletek alapján ügyvédek, községi jegyzők, hivatalnokok és gyámok számára. Ara 40 kr. (előbb 60 kr.)

— — **„Közigazagatási jogrendszer és közigazgatási eljárási irománypéldákkal.“** Megjelenik 6 füzetben (az első füzet épen most jelent meg) Ara egy egy füzetnek 60 kr.

(Javaslat) „1843-ik évi magyar büntető törvénykönyvi javaslat.“ 383 lap 8-rót) 2 ft.

(Matlekovics Sándor.) Magyarország törvényei s országgyüléseink müködése nemzet gazdasági tekintetben, különösen a 18-ik század óta. 60 kr. (ez. 1.20)

— — **„A földbirtok“** a nemzetgazdaság jelenlegi álláspontja szerint rendezve. Különös tekintettel Magyarország törvényhozására. A pesti egyetem által koszoruzott pályamü. Ara 80 kr, (ezelőtt 1 ft. 40 kr.)

(Szeniczey Gusztáv) **Váltó és csődügyekben** a t. kir. váltótörvényszék és a fő méltóságu hétszemélyes tábla által az 1864 ik évben megállapitott elvek s ezen elveke tásgyazó határozatok, ugy az 1864 ik évben a váltó és csődtörvényketzésre vonatkozó legfelsőbb rendeletek gyüjteménye, Ara 1 ft. 40 kr. (előbb 2 ft 40 kr.

(Szilágyi Virgil.) A **törvénykezés javitásáról**. Ára 40 kr. (ezelőtt 80 kr.)

(Vass József) Kegyes tanitó rendi Aldor, **Béla király névtelen jegyzőjének kora**. Ujabb történelmi nyomozatok alapján. A magyar kir. egyetem által Schwartner-féle jutalommal koszoruzott pályamunka. Ara 1 ft.

Népszerű orvosi könyvek.

(Eberhard Agoston.) A **nökkel való közlekedésről**. Tanácsadó ifjak és mindazok számára, kik a nők kegyét megnyerni és mogőrizni óhajtják, A valódi férfiasság, elszántság és férfias tevékenység példányképeivel bővitve.Egy sokat tapasztalt férfi irataiból összeszedve. Magyaritotta Murányváry. Ara 80 kr. (ezelőtt 1 ft 20 kr.)

(Erlenmayer Albrecht orvos tr.) **Hogyan kell az elmezavarokat kezdetükben orvosolni?** 4. bővitett és javitott kiadás után forditotta Déry. 40 kr.

(Herczeghy Maurice) **La femme** au point de vue physiologique et moral. Etude medico-philosophique et l tteraire. Ara 2 ft.

Szépirodalmi munkák.

(Almard G) **Kincskeresők**. (Les gambrucinos); Regényes korrajz a mexikói szabadság harczból. Francziából forditolta Vajda Victor. Ara 1 ft.

— — A **mit a nük legjobban szeretnek**. Szerkesztette Lauka Gusztáv. Tizenkét legjelesebb költőnk fényképezett arczképezett arczképével. Ara vászonkötésben 1 ft 60 kr. Selyemdiszkötésben 2 ft 40 kr.

— — **Hajnalka dalai**. A költőnő aczélmetszetü arczképével. 1 ft.

(Fompéry János.) **Beszélyek** két kötet. Második kiadás. Ara 1 ft. (ezelőtt 2 ft.)

Tan- és iskolai munkak.

(Környei János Néptanitók lapja szerkesztője.) **Az iskóla társadalmi jelentőségében**. Reformeszmék nem csupán tanitók hanem nemzetünk haladásának minden igaz barátja számára. Egyszersmind politikai és társadalmi munka. Ara 1 ft.

(Ocser.) Az általános világtörténet vezérfonala leánytanodák számára és magánhasználatra. Az ötödik javitott kiadás szerint magyarra forditva. Ara 60 kr. (ezelőtt 90 kr.)

Gazdasagi és kereskedelmi munkak.

(Bcehstein Lajos vegyész) **Gazdageág forrása**. Gyakorlati zsebkönyv gyárosok kereskedők és mindennemü iparosok számára. Taztalmaz 1000 utasitást a legfodtosabb kereskedelmi czikkek elkészitésére. Magyaritotta Murányváry 2-ik jutányos kiadás. Ara 60 kr. (ezelőtt 1 ft)

(Lukácsi Sándor.) A **magyar alföld befásitása**. Gyakorlati utmutatás hazánkban tenyésző fák- és bokrok nevelésére, kitüntetésére, tenyésztésére. Ara 40 kr. (ezelőtt 60 kr.)

(Machik József budai müegyetemi tanár) **Kereskedelmi levelező**. Kimeritő elméleti és gyakorlati utmutatás, jó és helyes kereskedelmi levelek irására egy kereskedelmi szótárral és phraseologiával! A legtekintél esebb külföldi munkák nyomán. Az I elméleti rész ára 2 ft. — — II. gyakorlati rész (levél minták) sajtó alatt van, ára leend 1 ft.

Térképek.

(Tóth Antal mérnök.) „A **magyar birodalom iskolai nagy faltérképe**“ — melyet a m. k. oktatásügyi miniszterium: gymnasiumi, real- és elemi oskolák használatára elfogadtott. Ara vászonra huzva 6 ft. Minden megye külön szinezettel 7 ft. — Rendkivül finom szinezetel és a tervezett és engedélyezett vasutak kijelölésével 8 ft

(Fényes Elek m. t. társasági tag) **A magyar birodalom vasuti-, gőzhajózási postai- és távirati térképe.**“ A legujabb mozzanatok szerint javitott második kiadás, ára vászonra huzva 1 ft, 50 kr.

RÖCK ISTVÁN gépgyára Pesten

a soroksári utczában 20. szám a. létezik.

Ugyanott készitettnek:

Lokomobilok, cséplőgépek, valamint tovaszállitható **lócseplőgépek** kerekre, tisztitó és zsákoló eszközökkel, a legczélszerübben módositva. Ehez való járgányok (Göpel) kerekre, oly szerkezettel, hogy nem kell ezeket levenni. Igy lócséplőgépek minden nagyságban, bordázott sinekkeel Hensmann rendszere szerint; továbbá amerikaiak csövekkel és a hozzá szükségelt járgánnyal, uj módositásokkal, könnyü járatuk és tartósságuk miatt különösen ajánlhatók.

Mindennemü **ekék, szecskavágók, kukoriczamorzsolók, répavágók, olaj és borsajtók, zuzók, daramalmok, körfürészek** stb — Különösen figyelemre méltók minden nagyságu örlő malmok gőz-, viz- és széljáratra.

Kitünő erős szerkezetü gözmalmok katlanokkal, teljesen felszerelve.

Szilárd munkáért és készitményei czélszerűségeért kezeskedik

Röck István,
gépgyár-tulajdonos.

Ertesités.

Alulirt tisztelettel adom tudtára a n. érdemü közönségnek, miszerint a mél **Gombos Bertalan** ur által feltalált

ERŐSITŐ-ITAL

őraktárát átvettem.

Kérem a t. cz. közönséget szükséglet fedezése végett hozzám alulirotthoz vagy az alant megnevezett raktáros urakhoz fordulni. Ezen **erősitő-ital** nem szorulván dicséretünkre, a sok kitünő s érzékeny hála-nyilatkozatok ugy is majdnem mindenki előtt ismeretesek; mégis szükségesnek találjuk röviden megérinteni, hogy ennek használata által az embernek legdrágább kincse, az egészségek sok veszedelmes befolyástól, ugymint áthütéstől, gyomor gyengüléstől stb. megóvatik; a jó nedvek előidézése által keserü szájiz megszünik stb. a lábbadozók rövid idő alatt visszanyerhetik megingatott testi s lelki erejüket; a tengeren utazók megóvatnak általa a tengeri ut ismert kellemetlenségeitől, s a legujabb tapasztalás szerint a rothadt foghus, ha avval dörgöltetik, visszanyeri kellő minőségét.

Az **erősitő-ital** alulirton kivül következő helyeken kapható:

bépecsételt üvegekben utasitással ellátva üvegjét 70 kron.

Pesten: Mészáros Miklós nádor-utcza. — Mészáros Béla Kristoftér. — Luizsa M. kerepesi ut. — Prohaszka Ignácz üllői ut. — Gartner K. bodza-utcza. — Hollósy Gyula Wurm-utcza. — Salzer L. régi szinházépületben. — Lappert Gy. granátos-utcza. — Horváth János uri-utcza. — Weisz Florián zöldfa utcza. — Mervay A. váczi ut 5. sz. — Giergl István. Deák-utcza 6. sz. — Emresz Károly váczi utcza — Uhl József granátos-utcza. — Ruwald Hugó Dorottya-utczr.

Budán: Mauks J. Tabán. — Keller E. Budavár. Mühlbacher L. viziváros. — Mike J. viziváros. - Arad. Prinner W. S. — Baja. Herczfeld W. — Klenancz s Bobocs. — Franz A. — Békes-Csaba. Biener B. — B.-Gyarmat Moldoványi S. gyógysz. — Bécsben. Plébán Ferencz, Szent Istvántér 1. sz. gyógysz. — Csongrád. Ráth.. J. — Debreczen. Borsos J. — Posszert J. — Dettán: Frei J. fia. Duna-Földváron: Spitzer L. — Eger. Weszely gyógysz. — Eperjes. Pap Kálmán, Szépy Gy. gysz. — Enying. Münczer A. — Esztergamban. — Beszédes. J. gysz. Priner W. F. — Gyoma. Weidinger Károly. — H.-M.-Vásárhely. Oblat L. — Hajdunanás. Farkas és Grünbaum. — Kolozsvárott. Csapó Sándor. - Kassán: Hegedüs M. gyóyysz., Novelly Sándör. — Kis- Ujszállás: Hellek János — Keszthely: Breue B. — Komárom..Koczor F. Hofer G. — Kecskemet Gyenes J —. Kalocsa. Béczór M. örökösök. — Kaposváo. Policzer S. — Károlyvávos. Slavnic S. — Körmöcz. Ritter J — Léva. Klain József. — Miskolcs. Herz H. — Mohács. Auber János. — Marczali. Henig Mór, — Makó. Ehrenfeld s Spitzer. — Nagy-Károlyban. Ekke Mihály.. Kántor K. — Niregyháza. Orbán K. — Magy-Körös. Hausinger Ferenc Steiner Mór. — Nagyvárad Weinberger J., Janyk Ant. — Nagyszombat. Henffel C. F. — Oravicza: Schnabel J. — Ó-Orsova. Böhm K. — Párkány: Gans Mór. — Rimaszombat. Zwicker Otto, Krätschmar C. A. Czwicker N. — S- A.-Ujhely., Reichard testv. — Sz.-Endre: Weisz Simon. — Szathmár: Kesztenbaum A — Sz.-Fehérvár Taykecthy R. Sey, József Károly. — Szolnok. Prau J. — Szeben Thalmayer J. — Tata: Fischer Károly. — Török Szt.-Miklós, Pitzer S. — Tökaj Weisz Márton. — Török-Becse. Welischa. — Uj-Fehértó. Szarka J. — Vorsecz, Blum József. — Veszprém: Snszkau M. — Zirbzen. Hoffmann Mór. — Zágráb. Mitlbach S. gyógysz. uraknál.

Felhivom egyuttal a t. cz. helybeli ugy vidéki gyógyszerész és kereskedő urakat, hogy ha az **erősitő-italból** raktárt óhajtnának e tekintetben hozzám fordulni sziveskedjenek.

„I. m. k. gazdászati ügynökség“ főügynöke

VARGA LAJOS,

POPP J. G. gyakorló fogorvos urnak,

Bécsben, Stadt, Bognergsese Nr. 2.

Utóbbi iratom függelékeül, egy gyengeségről kelt magamat töredelmesen vádolnom. A kinált utánzottak olcsósága s némely gyógyszerész azon állitása által, miszeriot az Anatherin szájviz tökéletesen valódi minőségben készithető — félrevezettetvén, — mivel ön Anatherin szájvize elfogott, ismételve elcsábittatám magamat ezen készitményak használatára, s ezek nemcsak hogy gyógyhatást nem gyakoroltak, hanem a beteges állapotot még fokozták s ismét csak Ön **felülmuihatlau Anatherin szájvizének** kapható használata által nyer m teljes segélyt. Hasonlólag Ön Anatherin fogpástája hatását is igazoltnak találtam.

Hálás köszönet mellett kiváló tisztelet'el

Önnek kész szolgája

Zawadzki József lovag

Drahotus jul. 26. 1867

Kapható Bajén Mischitsch St. Herzfeld fiai, Herzog Ign. — Mohács Auber G. F. Báth gyógyszer. — Bonyhád Kramolin Jos. — Halas R. Novák. — Zombor Felcsione Jul., Heindlhofer, Millassents, Popits. — Almás M. Beck. — Szegzárd Nouvier A., Brahsay gyógyszer. — Szabadka gyógyszertárban.—Szegeden Kovács M. gyógyszer, Kovács A. gyógysz., Deutsch H., Fischer és Schopper. Tolna Schwarz L.

Fontos.

A tavaszi és nyári idény közelgése alkalmából

első pest-budai férfiöltöny-csarnok

nagy öltöny raktára

6 Dorottya-utcza Wurm-udvar I. em. 6

tiszteletttel figyelmeztet, hogy a legujabb franczia, angol és brünni szövetekből az egyedül leggazdagabb választéku férfi-öltönyök **bámulatos olcsó árakon** csupán csak itt kaphatók, és pedig: Tavaszi felöltő 9—33 ftig. — Tavaszi Jaquets 10—25 ftig. — Tavaszi öltözék 15—35 ftig. — Nyári öltözék 10—25 ftig. — Bársony-Jaquets 12—35 ftig. — Utazó-köpenyek 12—40 frtig. — Salon-öltözékek 24—20 ftig. — Hálóköntösök 10—30 ftig. — Házi- és irodai-kabátok 3—12 kr. — Frakk 18—35 ftig. — Papi felöltők 18—40 ftig,

Fiugyermek-ruhák nagy választékban. — Ajánlják továbba **uti-bunda** és **öltöny kölcsönző intézetüket** a legelfogadhatóbb feltételek mellett. — Régibb öltöny darabok ujakkal szintén becseréltetnek.

Pest 1869. Gyorssajtónyomása az Első magyar egyesület könyvnyomdának (Büchler, Harsányi Nagy) 3 korona-utcza 18. szám alatt.